

2 III 589

biblioteca

BULETIN TRIMESTRIAL
DE BIBLIOTECONOMIE
EDITAT DE REVISTA
„CÎNTAREA ROMÂNIEI“

1987

3

biblioteca
biblioteca
biblioteca

biblioteca
biblioteca
biblioteca

INST. 212. P.A.M.
Târgu Jiu
Biblioteca Centrală
Inv. Nr. 186929

biblioteca

biblioteca

Sumar

EDITORIAL

Angajare fermă în modelarea omului nou p. 1—3

BIBLIOTECA — FACTOR ESENȚIAL ÎN PREGĂTIREA PROFESIONALĂ ȘI TEHNICĂ A FORȚEI DE MUNCĂ p. 4—12

Nicolae Vințanu — *Lectura — act fundamental de cultură*

A. M. Mihiț — *Cartea în uzină*

Ioana Tăutu — *Funcțiile specifice ale bibliotecii cooperăției meșteșugărești*

Emil Vlad — *Fondul documentar specializat în sprijinul creației tehnico-stiințifice*

Ecaterina Burtilă — *Documentarea și procesul de producție*

C. Mălinaș — *Rolul lecturii în integrarea tinerelor cadre tehnico-ingenieresti în revoluția tehnico-stiințifică*

Dumitru Moescu — *La nivelul exigențelor noi — revoluții agrare*

DIALOG PROFESIONAL p. 13—17

Nedelcu Oprea — *Sistemul informațional în procesul de conducere al bibliotecii (I)*

Petruța Ivan — *Organizarea rubricilor autorilor prolifici personali*

Irina Petraș-Poantă — *Așteptând biblioteca viitorului*

AGENDA p. 18—20

CONSULTAȚII p. 21—27

Sergiu Găbureac — *Imprumutul publicațiilor la domiciliu*

Ștefan Andronache — *Constituirea unor compartimente audio-vizuale*

Mioara Buz — *Aspecte ale perfecționării profesionale a bibliotecarilor*

Codruța Vlad — *Regulament-cadru pentru organizarea și funcționarea bibliotecilor specializate*

* * * *Lexic de informatică documentară*

Ana Șincai — *Delimitări terminologice*

FIȘIER p. 28—29

MERIDIAN BIBLIOLOGIC p. 30—32

Doina Banciu — *Mijloace informatice utilizate în sistemul de informare și documentare*

Redactor șef:

MIHAI NEGULESCU

Secretar responsabil de redacție:

ION MARINESCU

Redactori:

IOANA LUPU

ANNE-MARIE MIHIȚ

De la catalog, un popas în spațiul expozițional, apoi la raftul liber și în sfârșit la masa custodelui. E un drum pe care îl parcurg zilnic aproape 7 300 de cititori ai Secției de împrumut pentru adulți a Bibliotecii Județene Timiș, atingând o frecvență semestrială ce se cifrează la 37 000, permițând pătrunderea în circuitul lecturii, într-un interval similar, a peste 89' de mii de volume, din care circa o treime aparțin domeniilor nebeletristice.

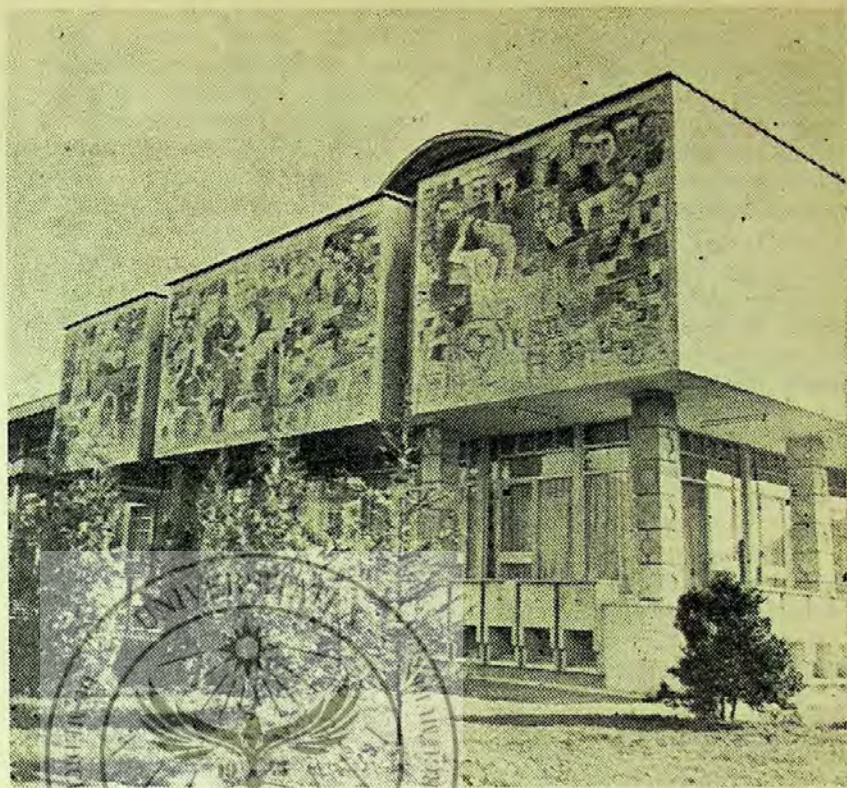

Contribuie de bună seamă la rezultatele înregistrate și activitățile sistematice de propagare a cărții, de stimulare a lecturii, dintre care amintim: „Colocvii de literatură română contemporană“ desfășurate în întreprinderi, imediat după o apariție editorială semnificativă.

* 550016278 *

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI

Piatra Neamț — Sediul Bibliotecii jădețene

ANGAJARE FERMĂ ÎN MODELAREA OMULUI NOU

Cind de la înalta tribună a Congresului educației politice și culturii socialiste, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia rolul instituțiilor cultural-educative în modelarea omului nou cu înalte calități moral-politice, hotărît să-și aducă întreaga contribuție la înfăptuirea obiectivelor de dezvoltare generală a patriei, se preciza implicit noua perspectivă a activității acestor instituții, angajarea lor mai fermă în îndeplini-

nirea înaltelor răspunderi cu care au fost investite. Iar bibliotecile, atât de diverse, de multiplu și de profund implicate în toate sferile de activitate, la toate nivelele și în toate domeniile de manifestare a creativității, condiționând, implinind și adâncind demersul altor organisme cultural-educative, contribuind la noua calitate a vieții, sînt chemate să-și definească mai pregnant funcțiile formative, proprii unei instituții a educației comuniste.

Cum esența democrației de tip nou — muncitorească, revoluționară — concepută cu care secretarul general al partidului a îmbogățit teoria marxistă constă în implicarea maselor, a poporului, în construcția conștiință și competență a noului destin al patriei și prin aceasta a propriului destin, aserțiunea „cu poporul și pentru popor” — conține în semnificația sa profundă deopotrivă strategia, tactica și finalitatea întregii activități poli-

țice, economice, sociale și culturale desfășurate în țara noastră.

Acest adevăr — criteriu și metodă al democrației socialiste în globalitatea sa, funcționează deopotrivă la nivelul fiecărui subsistem al acesteia — politic, economic, juridic și, de bună seamă cultural.

Considerând cele două cicluri de bază ale culturii — creația și constituirea valorilor și circulația și realizarea valorilor, respectiv cultura activă, generatoare de civilizație — principiul „cu poporul și pentru popor” dobîndește o concretețe evidentă.

Aspectele social-practice ale culturii, activitatea de creație — literar-artistică și tehnico-științifică —, participarea activă la faptele de cultură și artă îi dezvăluie dimensiunile de masă, largul ei democratism. Să cităm în acest sens ca argumente faptă câteva din datele ultimei ediții a Festivalului național „Cîntarea României”: 165 094 formații artistice cu 3 796 397 de membri, 60 465 de cercuri artistice cu 1 270 344 de membri, 2 382 600 de participanți la creația tehnico-științifică de masă.

În ceea ce privește instrumentele, mijloacele de a accede la cultură și de a realiza cultură, datele nu sînt mai puțin semnificative.

Trebuie considerat în primul rînd sistemul de învățămînt de toate gradele, prin care se realizează la scară socială difuzarea culturii, se creează largi disponibilități culturale, se educă potențele creative.

Nu mai puțin importante sînt și celelalte modalități instituționale care asigură pătrunderea valorilor culturale în toate straturile populației, contribuind la plămîdirea noii realități umane:

cca 21 500 de biblioteci vehiculînd peste 181 000 000 de volume și atrîgînd în sfera ser-

viciilor lor peste 9 000 000 de cititori, o vastă activitate editorială, concretizată în aprox. 2 900 de titluri, într-un tiraj global de cca 50 de milioane de exemplare, aproape 3 000 de universități cultural-științifice, cu circa 25 mii de cursuri și 845 000 de cursanți; peste 230 000 de activități de o mare diversitate organizate de case de cultură, cluburi și cămine culturale la care numărul participanților a depășit cu mult 80 000 000; 460 de muzee, cu peste 17 1000 de vizitatori; un număr însemnat de teatre și instituții muzicale și alte instituții de spectacol, cu aproape 50 de mii de spectacole și concerte și în jur de 18 mii de spectatori; numeroase cinematografe cu sute de milioane de intrări anual, toate acestea presupunînd recursul constant la carte, la informație.

Cu o asemenea circulație, valorile culturale ale socialismului se integrează în modul de viață și de muncă al popoului nostru, în universul spiritual al gândirii și simțirii oamenilor muncii, cu însemnat efect modelator, aceștia parcurgînd

astfel drumul de la starea culturală spontană, subiectivistă, la conștientizarea demersului lor cultural, la acordarea permanentă a cerințelor și intereselor personale cu necesitățile economice, social-politice, istorice, în consens cu idealul cultural al epocii noastre.

Se află în toate performanțele cultural-artistice invocate încorporate importante investiții pe care partidul și statul nostru le face în știință, învățămînt, cultură, ca factori de bază ai progresului și civilizației.

Nu există categorie socio-profesională, activitate umană, comportament și chiar cel mai mărunt gest cotidian care să nu beneficieze de pe urma culturii, care să nu fi simțit efectul ei modelator.

Altfel spus, ceea ce dă democrația culturală oamenilor muncii, popoului, se răsfrînge benefic în celelalte componente de bază ale democrației — în cea politică și în cea economică —. Înarmați cu o înaltă perspectivă filozofică materialist-dialectică asupra lumii și a societății, cu ideologia partidului, cu gândire politică, pros-

Aspect din Biblioteca Județeană Giurgiu

pectivă și novatoare, mai competenți multiplu, mai creativi și mai deschiși către nou, mai morali în spiritul eticii și echității socialiste, mai legați de patrie și de destinele ei, datorită transferului de cultură multilaterală, ei, oamenii muncii, poporul se pot angaja mai responsabil și mai eficient în treburile de conducere ale societății în general, ale urbei, ale ramurei sau domeniului, ale întreprinderii sau instituției, îndeplinindu-și mandatul democratic cu care au fost învestiți. Astfel, între democrație și cultură se instituie o permanentă intercondiționare dialectică. Determinată politic, economic, social, democrația culturală, prin sistemul integrat și coerent de valori promovate, contribuie la rindul ei la desăvârșirea democrației muncitorești revoluționare, privity în globalitatea ei.

S-ar putea aduce în acest context în prim plan activitatea bibliotecară, în toate articulațiile sale, subliniind virtuțile formative și informative ale cărții, ale celorlalți purtători de informații pătrunși în sfera de acțiune a bibliotecii cu statut de colecție, valoarea socială, economică, științifică și culturală a activității de colecționare, organizare, dezvoltare și accesibilizare a culturii încorporate în publicații, caracterul larg, de masă, al accesului la lectură, studiu și informare asigurat prin sistemul național de biblioteci.

Hotărârea adoptată de cel de al III-lea Congres al educației politice și culturii socialiste înscrisă pentru biblioteci misiuni importante privind creșterea contribuției lor la perfecționarea profesională, formarea politică și lărgirea orizontului de cunoaștere. Căile principale de realizare ale acestor importante obiective indicate sînt cele tradiționale, practicate de întregul activ din biblioteci: ample manifestări de promovare a

cărții și lecturii, expoziții, debateri și prezentări de cărți, lărgirea contactului cu cercurile de cititori prin multiplicarea filialelor și punctelor de împrumut. Dar sarcina de introducere a noii calități în toate sectoarele vieții economice, sociale și culturale, impune și acestui important sector eforturi speciale în domeniul fundamentării sale științifice.

Bibliotecile, indiferent de profilul lor, nu pot rămîne departe de efortul de a înlesni cititorului orientarea în universul informației prin perfecționarea structurii colecțiilor și serviciilor. Biblioteca este, după școală, mecanismul cel mai important de pregătire și de perfecționare a pregătirii omului. Educația permanentă, perfecționarea și reciclarea devenite criterii ale teoriilor moderne despre formarea individului sub imperiul ritmurilor înalte ale progresului și cunoașterii în eră exploziei informaționale sînt sursele la care trebuie să se caute obiectivele bibliotecii modernă. Ea este datorată să se mobilizeze pentru perpetuarea procesului educativ orientat spre extinderea și înnoirea cunoștințelor.

Totdeauna criteriul de apreciere a calității muncii de bibliotecă a fost structura colecțiilor sale. Astăzi, mai mult ca oricînd, pe măsura multiplicării mijloacelor de comunicare și a creșterii capacității de valorificare a creației, misiunea selecției în vederea completării colecțiilor implică o sporită dificultate și, ca atare, un mai înalt grad de responsabilitate. Contradicția între necesitățile crescînde și limitele posibilității de satisfacere a acestora acționează și în sistemul de aprovizionare a bibliotecilor. Proba de competență, dovada înțelegerii creatoare a participării bibliotecarului la viața economică, socială și culturală a colectivității pe care o deservește

sînt oglindite în viabilitatea măsurilor întreprinse privind informarea la zi asupra prevederilor programului editorial, cunoașterea necesităților de lectură ale mediului în care se desfășoară activitatea, priceperea de a implica pe cei mai competenți specialiști la determinarea selecției de carte, care să completeze, îmbogățind, colecțiile bibliotecii.

Unul din sensurile majore ale funcției sociale a bibliotecii este de a-l ajuta pe cititor să cîștige un bagaj informativ, cunoștințe constructive ca cetățean, să se perfecționeze ca producător al societății, să ajute să se educe singur, ca om. La constituirea colecțiilor, munca migăloasă de selectare a fiecărui titlu, trebuie avut în vedere criteriul, devenit aforism al biblioteconomiei, potrivit căruia biblioteca urmărește realizarea plinară a individului în concordanță cu propriile-i aspirații dar și cu imperatiile societății, ceea ce presupune marea tot mai accentuată a accentului de la factorul subiectiv de interes la cel obiectiv de necesitate. Pentru că „biblioteca nu se ocupă numai cu educarea prin cultură ci și de îmbunătățirea acestei educații, aprofundarea calității culturii.”

Acum, cînd, sub impulsul Cuvîntării-program rostite de secretarul general al partidului la Congresul al III-lea al educației politice și culturii socialiste, întreaga activitate cultural-educativă tinde spre o nouă calitate, credem însă că e o dovadă de maturitate profesională a ne privi propria activitate — cea bibliotecară — într-o viziune integratoare, ca parte și părtaşă la procesul complex și dinamic de plămîdire a culturii și civilizației socialiste — dimensiune a unei noi calități umane, căreia numai democrația muncitorească-revoluționară i-a putut crea un cadru real de manifestare.

BIBLIOTECA — FACTOR ESENȚIAL ÎN PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A FORȚEI DE MUNCĂ

LECTURA ACT FUNDAMENTAL DE CULTURĂ

Interogația asupra rolului și funcțiilor lecturii în geneza culturii omului contemporan nu poate să nu releve că într-o lume dominată de știință și tehnică, studiul cuvîntului tipărit pare a fi o modalitate eficientă de construcție a noului univers uman, dimpreună cu instrumentul necesar autodepășirii. Lectura ne apare astfel tot mai mult ca un puternic mijloc de adaptare la noile realități, ca o permanentă căutare a răspunsurilor la complexe noastre probleme. De aici și atenția pe care o acordă politicile culturale dezvoltării intereselor pentru lectură, a modalităților de amplificare a relațiilor dintre om și cuvîntul tipărit. Interogația, dincolo de răspunsul complex care pare a se lăsa așteptat încă, ne dezvăluie, totodată, modalitatea prin care asimilarea informației, a mesajului cuprins într-o carte se încarcă cu noi conținuturi, cum funcționează mecanismele sale active în cîmpul psihosocial.

Pentru țara noastră, aflată într-un amplu proces de modernizare, lectura este și trebuie să fie modul propriu de dezvoltare a noii civilizații, beneficiind de superioritatea relațiilor socialiste de producție. În acest sens, în Directivele Congresului al XIII-lea al P.C.R. se spune că și în viitor „se va acționa ferm pentru aplicarea în producție a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice, factor hotărîtor al dezvoltării și perfecționării producției materiale,

al asigurării progresului multilateral al întregii societăți”, aplicare ce nu se poate realiza fără lectură, fără studiu aprofundat prin cuvîntul tipărit.

Cercetarea lecturii publice devine astfel tot mai mult o cercetare a modului în care omul își construiește lumea de azi și de mâine, o reflecție asupra unui alt orizont ce tinde să se degaje într-o activitate apreciată uneori minusculă, dar, de fapt, de importanță majoră. Pentru că azi nici unei societăți nu-l mai poate fi indiferent dacă membrii ei citează sau nu, dacă știu să citească eficient și ce efecte practice are lectura asupra propriei dezvoltări.

Întelesul nou al lecturii pare a porni, paradoxal, tocmai de la aceste efecte practice deoarece importanța cea mai mare tinde să o aibă modificările din experiența sensibilă a oamenilor concreți care conține atît noul orizont de acțiune cît și de reflecție și inteligență. În strînsă legătură cu aceasta sînt încercări de a înțelege lectura ca formă fundamentală de activitate culturală a omului de azi fără de care el nu se poate constitui ca ființă cunoscătoare, valorizatoare și transformatoare. Identificarea a ceea ce se poate fi realizat de om azi prin lectură devine, astfel, la fel de importantă, credem, ca și descoperirea a nu știu ce mare principiu în știință, dacă avem în vedere că efectele sale sînt nebanuite, așa cum a relevat revoluția prin cuvîntul tipărit.

Ideea — Lectura, ca formă fundamentală de activitate culturală — pare a fi pusă în evidență de înseși schimbările care se produc în conținutul muncii și vieții omului de azi sub presiunea transformărilor din știință, tehnică și activitatea socială. Aceasta și pentru că, într-o expresie sintetizatoare, fenomenul lecturii azi semnifică, se pare, chiar modul contemporan de a asimila și utiliza informațiile existente și de a le integra în munca, în viața și activitatea social-umană proprie, ale cărui conținut și direcții de avansare pot fi identificate în complexitate, raționalizare, sistemicitate și învățare permanentă. De aici și faptul că noile finalități și conținuturi ale lecturii sînt poate aspectul cel mai important.

O analiză a acestora se poate face credem plecînd de la prezentarea schimbărilor petrecute în activitatea productivă, ca și în alte domenii ale vieții sociale. Mutațiile produse aici sînt, în linii generale, după cum se știe — o nouă organizare a producției, unitatea de acțiune nu mai e mașina ci produsul, centralizarea deciziei, coordonarea operațiilor prin afișaj electronic, transmisie rapidă a informației în raport cu cadența muncii, posibilitatea controlului întregului proces de muncă în orice moment, for-

„Trebuie să pornim permanent de la faptul că socialismul și comunismul nu se pot realiza decât pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane din toate domeniile...”

NICOLAE CEAUȘESCU

*Cuvîntarea la Congresul al III-lea
al educației politice și culturii socialiste*

mația științifică-tehnică se substituie experienței, competența joacă rol central, cerința permanentă de învățare etc. La nivelul celorlalte compartimente ale vieții sociale, ca de altfel și la cel global, transformările în curs de desfășurare apar ca accelerare a schimbării, creșterea a magnitudinii problemelor, interconexiune a efectelor, imprevizibilitatea consecințelor schimbării, creșterea exponențială a rezultatelor acțiunii și dezvoltarea comunicației la o scară nebănuită. Acțiunea umană tinde să se instaleze în micro și macrocosmos, în tehnologii care folosesc forțe pînă nu de mult aproape necunoscute omului (laser, fascicule electronice, ultrasunete, plasmă, impulsuri magnetice, biotranzistori, semiconductori moleculari, implantarea de organe artificiale, protezele senzoriale etc.).

Constatările care se impun sînt multiple. Reținem mai ales faptul că activitatea de muncă prin noile mijloace și tehnologii, existența socială în genere, nu poate ființa decît grație dezvoltării universale a oamenilor. Pare a fi o tranziție spre ceea ce K. Marx numea „omul tota!”, deoarece numai așa poate funcționa uzina sau societatea, ca un mecanism complex prin care omul se adaptează și adaptează lumea la el. Aceasta face ca însăși noțiunea de muncă productivă să se modifice radical, investigația, producerea, receptarea și utilizarea informațiilor constituind elementul ei cel mai important.

Tendința de acceptare a caracterului complex și creativ al muncii, creșterea severității condițiilor la care omul este solicitat să facă față par să conducă astfel în mod necesar la mutații în sistemul de trebuințe, aptitudini și sensibilități, în care lectura, studiul tind să aibă un loc central. Aceasta se relevă prin sporirea trebuințelor pentru activitatea intelectuală (studiu permanent, cultură științifică și tehnică, nivel ridicat de pregătire și educație etc.), pentru aptitudini și capacități cum sînt inteligența, flexibilitatea gîndirii, fluența, sensibilitatea, ingeniozitatea și originalitatea. Omul cu știința și tehnica nouă, cu alt univers cultura, cu alte cerințe în raport cu munca și viața, cu o semenii lui, cu o altă scară a puterii de cunoaștere și organizare, cu o forță de acțiune mult amplificată, are posibilitatea de a obține puternice mijloace pentru eliberarea energiilor sale. Și, totodată, posibilitatea devenirii experienței umane ca una lucidă, participatoare, angajată și responsabilă. Lectura poate fi considerată astfel un mod fundamental de construcție și practicare a cunoașterii și într-un sens mai larg, chiar act fundamental de cultură, prin care omul și epoca devin termeni corelativi.

Nicolae VINȚANU

CARTEA ÎN UZINĂ

Structura economiei naționale a României s-a constituit în jurul unor ramuri industriale moderne și a unei agriculturi aflată în pînă în proces de transformare. Noua revoluție tehnico-științifică și noua revoluție agrară înseamnă, în primul rînd, o revoluție în sistemul de gîndire, în atitudinea față de muncă, în pregătirea și menținerea forței de muncă la nivelul de exigență cerut de o economie în plină dezvoltare. Instituirea sistemului național de perfecționare prin Legea nr. 2/1971 a creat cadrul necesar de pregătire profesională și educare permanentă a personalului muncitor, asigurînd, totodată, și condițiile unei pregătiri în profi! larg, de policalificare.

În acest context trebuie privit și rolul bibliotecii care, prin specificul său, răspunde unei cerințe majore a noii revoluții tehnico-științifice, a noii revoluții agrare: revoluționarea capacității de informare a forței de muncă. O informare în toate domeniile, capabilă să asigure o înaltă calitate și o eficiență mereu sporită a oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate. Prin prisma acestei cerințe trebuie privită eficiența activității de propagandă a cărții, ca, de altfel, eficiența întregii activități cultural-educative. În cuvîntarea rostită la al III-lea Congres al educației politice și culturii socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza: „A vorbi de un nivel cultural ridicat înseamnă a vorbi de oameni cu o temeinică pregătire profesională și tehnică și o înaltă cultură generală, care să nu accepte

ca, din mîinile lor, să iasă produse de slabă calitate și cu defecte, oameni care să asigure un nivel ridicat, tehnic și calitativ, al produselor, care să constituie o mîndrie pentru întregul colectiv. A realiza mașini, utilaje, produse de larg consum de bună calitate constituie o latură a activității de educație și cultură! A realiza produse de înaltă calitate, de ridicat nivel tehnic, estetice constituie o latură importantă a activității politico-educative și cultural-artistice!"

Bibliotecile sindicatelor, prin întreaga lor activitate, contribuie la atragerea și studiu și lectură a unui însemnat număr de oameni ai muncii care, pe această cale, își largesc orizontul de cunoștințe în general, dar, totodată, își desăvîrșesc pregătirea profesională răspunzînd de zideratelor societății noastre privind conceptul de om nou.

Colecțiile bibliotecilor, organizarea acestora și realizarea instrumentelor adecvate care să asigure o informare exactă, completă și operativă asupra lor înscriu aceste unități pe un drum al eficienței sporite în rețeaua bibliotecilor publice din țara noastră.

„Sîntem o societate a muncii — spunea secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — și trebuie să avem permanent în vedere că baza dezvoltării societății noastre o reprezintă activitatea productivă, munca complexă în toate domeniile. Cînd vorbim de muncă avem în vedere și munca materială umană și munca intelectuală, cu atît mai mult cu cît știința devine astăzi un factor hotărîtor al producției, fără de care nu se poate concepe progresul!"

Prin prisma acestor cerințe trebuie privit aportul bibliotecilor sindicatelor la ridicarea permanentă a cunoștințelor profesionale, tehnice, științifice, culturale ale tuturor oamenilor muncii. În actualul cîmp este prevăzută perfecționarea anuală a peste 3 milioane de cadre ceea ce înseamnă că o dată la 2—3 ani fiecare om al muncii să urmeze o formă organizată de perfecționare profesională. Faptul că în unele sectoare pregătirea este sub nivelul de învățare tehnică (carbonifer, hidroenergetic, metalurgic, construcții și agricultură) reclamă și din partea bibliotecilor sindicatelor și a celor specializate din întreprinderile aparținînd acestor ramuri un efort sporit în direcția sprijinirii programelor de completare a cunoștințelor, de ridicare a calificării și de policalificare, de specializare. Implicare directă a bibliotecii în programele concrete ale fiecărei unități economice de ridicare a calității forței de muncă înseamnă pe de o parte, cunoașterea de către aceasta (biblioteca) a problemelor cu care se confruntă colectivul de oameni ai muncii pe care-l deservește și, pe de altă parte, orientarea, în această direcție, a acțiunilor de completare a fondurilor, de propagandă a lor, de realizare a instrumentelor de informare și de facilitare a accesului la literatura de specialitate — inclusiv prin împrumut interbibliotecar.

Și în această direcție, a implicării eficiente, credem că sînt încă suficiente resurse nevalorificate la întregul lor potențial. Ne referim inclusiv la relațiile de colaborare, de conlucrare între biblioteca sindicatului și cea specializată a întreprinderii. Chiar dacă fac parte din două rețele distincte, ele se adresează aceluiași colectiv de oameni ai muncii, cei din întreprinderea respectivă. Iar în ceea ce privește propaganda literaturii tehnico-științifice, sprijinirea formelor de perfecționare profesională, a activității de creație tehnico-științifică, ele au aceleași responsabilități.

Anne-Marie MIHAI

FUNCȚIILE SPECIFICE ALE BIBLIOTECII COOPERAȚIEI MEȘTEȘUGĂREȘTI

Cooperatia meșteșugărească: un sistem social-economic complex în care arta se întâlnește cu meșteșugul, mică producție cu serviciile, tradiția de muncă cu cercetarea științifică și activitatea de creație, satisfacerea unor cerințe ale pieții interne cu afirmarea în lume a unor produse, pe baza exportului.

Întegrate funcțional acestui sistem, bibliotecile au parcurs, aproape pe nesimțite, oricum fără salturi spectaculoase, un drum mereu ascendent de dezvoltare și modelare a serviciilor.

Prin tradiție bibliotecii publice, de tip popular vehiculînd colecții uneori de consum, nereprezentative, oricum aproape exclusiv din sfera beletristicii, dispersate în unități, secții și ateliere prin mici „biblioteci mobile” — de fapt dușape conținînd puține titluri și puține exemplare, gestionate voluntar, și fără criterii de selecție și de difuzare —, astăzi unitățile de lectură ale cooperatiei meșteșugărești au devenit (sau sînt pe cale să devină) biblioteci multifuncționale, de o complexitate aparte. Această funcționalitate se află în raport de concordanță cu publicul deservit și cerințele lui de lectură și de informare specifice: un public închis, puțînd fi ușor cunoscut și integrat în fluxul unor servicii permanente, dar de o deosebită diversitate profesională, numărul meseriilor și specialităților din cîmpul cooperatiei meșteșugărești fiind de ordinul zecilor și zecilor, și cu nivele de pregătire mergînd de la cel al școlii profesionale și al uceniciei la locul de muncă și pînă la cel universitar, al înaltei specializări din colectivele de cercetare și creație.

Fără a-și trăda vocația inițială de unități de lectură publică de cultură generală, bibliotecile cooperatiei meșteșugărești cumulează tot mai evident și funcția de unități tehnico-documentare, îndeplinind nu o dată și sarcinile specifice unităților de învățămînt, sub imperativul cerințelor și prin preocupările organelor de conducere și de îndrumare locale și centrale. S-au dezvoltat și diversificat corespunzător

colecțiile, s-au creat și perfecționat instrumentele informării, s-a ameliorat cadrul organizatoric și funcțional, iar personalul bibliotecar angajat și-a asigurat competențele unei reale profesionalizări cu reflexe corespunzătoare în calitatea muncii, în capacitatea de a se integra în rețeaua locală de biblioteci, de a-și apropria normele și metodele de muncă ale sistemului național de biblioteci. Și chiar dacă între o bibliotecă și alta diferențele sînt nu o dată „de la cer la pămînt“, la nivelul rețelei, cele semnalate au valoarea unor evidente tendințe procesuale, pe care vom încerca să le ilustrăm cu fapte.

Problema „numărul unu“ o constituie de bună seamă cea a colecțiilor, în dezvoltarea acestora accentul punîndu-se în primul rînd pe cartea de interes profesional, tehnico-științifică.

O anchetă întreprinsă în urmă cu cîțiva ani prin compartimentul de îndrumare de la nivelul UCECOM a încercat să stabilească nivelul de acoperire cu carte pentru meseriile din cadrul cooperăției, gradul lor de actualitate, decurgînd de aici programe de completare locale și totodată semnalînd Editurii tehnice necesitățile stringente.

Bibliotecile cooperăției lucrează în general în activitatea de achiziții cu specialiști din serviciile tehnice de la atelierele de proiectare, pentru a putea opera selecția optimă și a asigura necesarul de exemplare. Pentru nevoile formative se ia în considerare nu numai producția Editurii Tehnice, ci și cea a Editurii Didactice și Pedagogice (manualele pentru meserii) și, de bună seamă, sînt colecționate diversele materiale — broșuri, pliante etc. — editate de UCECOM. Conservarea fiind corolarul procesului de completare, cele mai multe biblioteci se preocupă de prelungirea duratei de circulație printr-o recondiționare sistematică a lucrărilor de interes profesional — supuse, din cauza utilizării intensive, unui proces de uzură fizică rapidă.

Extinderea posibilităților de informare dincolo de propriile colecții inevitabil limitate, prin apele la colecțiile altor biblioteci, în primul rînd ale celor județene și de învățămînt superior, prin intermediul împrumutului interbibliotecar practicat de biblioteci ca cele din Cluj-Napoca, Brăila, Timișoara, Bacău s.a. De fapt aceste unități, și ca ele cele din Galați, Hunedoara, Iași, Brașov (numărul exemplarelor putînd fi mult amplificat) participă și la elaborarea instrumentelor colective de informare pentru cărți și perioade tehnico-științifice, realizate de regulă sub egida bibliotecilor județene. Această colaborare a fost permisă de dezvoltarea propriilor sisteme de informare catalografică și bibliografică. Mai puțin pretențioase, desigur — fapt explicabil și prin personalul limitat numeric (1—2 bibliotecari per unitate) — acestea din urmă — cel mai adesea îmbrăcînd forma listelor bibliografice de recomandare, au rolul unei informări curente, operative a celor interesați de un a_nume gen de lucrări: „Noutăți în meseria dv.“ și „Cartea tehnică în sprijinul dv.“ la Vaslui, „Ce e nou în cartea tehnică“ la Turda, „Cartea în sprijinul producției“ la Tg. Jiu etc., etc. O funcție informativă dinamică, fiind de fapt „bibliografii desfășurate“, sînt expozițiile de carte itinerante, cum se organizează la Brașov, Tg. Jiu sau Vaslui, de pildă. E de fapt vorba aici implicit de o formă a apropierii cărții de cititori — modalitate tradițională pentru cooperăție, bibliotecile acesteia, datorită dispersării teritoriale a unităților, respectiv a atelierelor, practicînd în continuare sistemul punctelor de împrumut și al bibliote-

cilor mobile. Acestea li s-au adăugat însă, în contextul preocupărilor actuale, punctele de documentare tehnică organizate în secții, pe profilul acestora, cu dotări de pînă la 300—400 volume, devenite astfel instrumente curente de lucru.

Pentru a contracara riscurile inerente fărîmării fondurilor — nereprezentativitatea microcolecțiilor, dispersarea informației, circulația limitată, precarietatea mijloacelor de informare și a posibilităților de documentare, lipsa unei perspective mai largi asupra propriei îndeletniciri —, unele unități încearcă să-și dezvolte servicii mai complete la sediu — de informare (prin cataloagele de bibliotecă) și de lectură pe loc. Exemple ne oferă bibliotecile din București, Iași, Cluj-Napoca, Galați, Bacău, aceasta din urmă beneficiînd de un local nou, frumos și funcțional, cu sală de lectură modern mobilată. Și bibliotecii din Suceava i-a fost atribuit un spațiu nou, amenajat cu mobilier special comandat. Din păcate, nu în toate județele (un exemplu negativ oferă în acest sens Oltul) UJCM se preocupă de asigurarea condițiilor necesare pentru o bună valorificare a colecțiilor, pentru stimularea lecturii și a informării.

Stimularea lecturii, cultivarea deprinderilor de informare și de studiu se înscrie ca o altă dominantă a activității bibliotecilor din rețeaua cooperăției, cu accent pe tineretul în curs de calificare și policalificare, pe cei ce își completează la seral și la fără frecvență studiile, pe cei ce sînt prinși în diverse forme de perfecționare sau sînt preocupați de autodaxie. O atenție specială este acordată și sprijinului diverselor concursuri pe meserii: „Meseria, brătară de aur“ — „Cel mai bun... cismar... marochiner... croitor“ etc., etc. Recomandările directe, bibliografiile de recomandare, prezentările de cărți și debaterile pe marginea acestora cu participarea autorilor și a specialiștilor din cooperativă sînt forme prioritare care cumulează virtuți informative și formative, prin caracterul lor participativ.

În cazul colectivelor de cercetare și creație, al specialiștilor — antrenati de altfel ei înșiși în colectivele de sprijin ale bibliotecilor, în activitățile organizate — accentul se pune pe informarea de specialitate, pe furnizarea instrumentelor de informare secundară elaborate de marile biblioteci și de alte organisme specializate, pe informarea anticipativă pe baza planurilor editoriale și a buletinului „Cărți în curs de apariție“, pe procurarea prin împrumut interbibliotecar a lucrărilor mai pretențioase care nu există în colecțiile proprii.

Am punctat cîteva aspecte ale activității bibliotecare din cooperăție ce țin de laturile activității oarecum mai noi, pe care comanda social-economică le-a determinat. S-ar putea invoca o multitudine de alte preocupări ce țin de formarea multilaterală a membrilor cooperatori — materialist-științifică, politico-ideologică, economică, patriotică, estetică, aceasta din urmă cu reflex binefăcător în planul producției, în sectoarele în care aceasta se întîlnește cu arta, cu design-ul, ca și în ceea ce privește integrarea lor în Festivalul național „Cîntarea României“ în planul creației artistice și al interpretării. Dar acestea — tradiționale ca direcții de preocupări și generale la eșalonul rețelei publice — nu personalizează de fapt decît prin însumarea cu laturile activității pe care le-am punctat bibliotecile cooperăției meșteșugărești, multifuncționale azi, așa cum ne-am străduit să sugerăm.

Ioana LUPU

FONDUL DOCUMENTAR SPECIALIZAT ÎN SPRIJINUL CREAȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE

În realizarea sarcinilor de creștere a nivelului general al producției materiale, un rol aparte revine conducerii și urmării aplicării în practică a rezultatelor activității de cercetare științifică și introducerii progresului tehnic. Astfel, în procesul decizional de conducere a sistemelor producției materiale apare deci necesară analiza preocupărilor privind creația științifică și tehnică în domeniul

în formă generică „literatură tehnico-științifică” — începând cu documentația tehnică și terminând cu raportul de cercetare științifică. Totalitatea literaturii științifice ce răspunde unei probleme date capătă sens de *fond documentar specializat*.

Conform cerințelor producției, fiecare unitate economică își organizează un fond documentar specializat care are drept scop asigu-

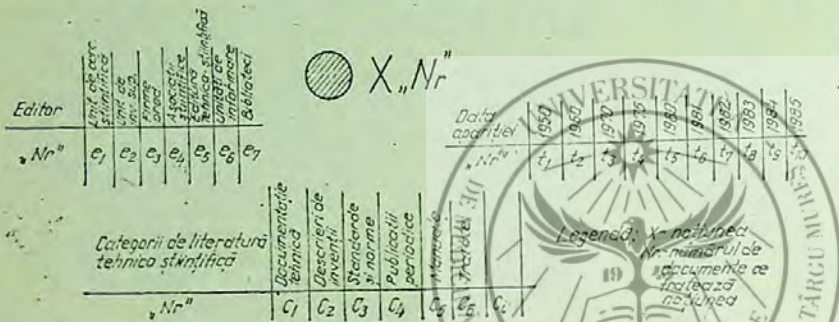

Fig. 1 Analiza cantitativă a volumului de literatură tehnico-științifică care cuprinde o problemă dată.

de activitate al unităților economice.

Transmiterea rezultatelor obținute în activitatea de creație științifică și tehnică se realizează prin diferite forme de comunicație — pe care le-am putea numi

rarea proceselor tehnologice cu informațiile tehnico-științifice și economice necesare optimizării proceselor și dezvoltării producției de bunuri materiale și asigurării calității produselor. În structura acestui fond documentar apar catego-

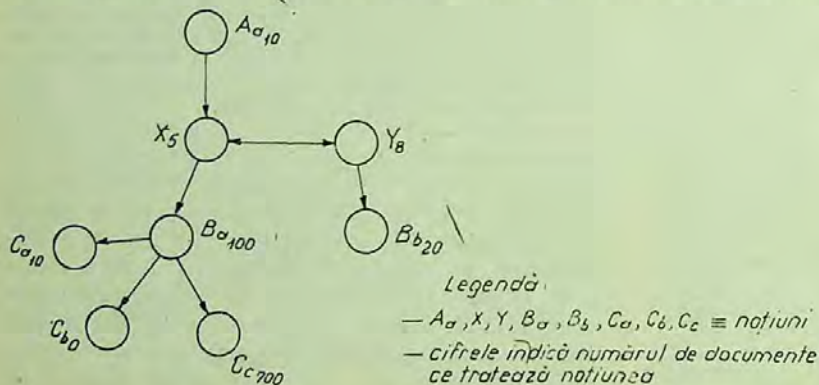

Fig. 2 - Schema relațiilor semantice și de legătură între noțiuni

riile de literatură științifică (documentație tehnică, standarde, norme interne, descrieri de invenții și inovații, publicații periodice, manuale, tratate, rapoarte de cercetare științifică ș.a.) în funcție de specificul unității și de gradul de interes pentru etapa corespunzătoare.

Din momentul constituirii, acesta trebuie să asigure răspunsurile la o problemă dată sau să indice ce alt fond documentar specializat poate să răspundă. Iată deci, că fondurile documentare conțin lucrări științifice și tehnice care cuprind o gamă diversă de probleme (altfel spus, o categorie de material documentar ar fi similară cu un număr N care este compus din „n” divizori ai acestui număr).

În procesul de creație tehnico-științifică se impune în primul rând determinarea a tot ce se cunoaște, până în prezent, despre problema avută spre rezolvare. Or acest lucru se poate realiza prin parcurgerea totalității materialelor documentare al căror conținut cuprinde problema căutată. Acest volum de literatură tehnico-științifică trebuie analizat și structurat în primul rând cantitativ (vezi fig. 1).

Privind fig. 1 vom constata că un cadru de conducere își poate forma o imagine sugestivă asupra stadiului problemei căutate, în sensul analizei distribuțiilor statistice de literatură tehnico-științifică, adoptând în consecință măsuri de direcționare a analizei de conținut a problemei.

Dacă tema cerută reprezintă un ansamblu de probleme, pentru fiecare din noțiunile cuprinse se constituie o stare conform fig. 1. Se știe că noțiunile se cuprind prin limbaje în vocabulare controlate (bifecate, stilizate și acceptate) și sînt relaționate semantic sau legate funcțional și structural cu alte noțiuni, creînd de fapt tezaure de cuvinte. În aceste condiții, ar rezulta o repartitie cantitativă globală pe întreg lanțul de noțiuni conform fig. 2.

Privind fig. 2 vom constata că numărul de documente variază de la noțiune la noțiune conducînd la interpretări decizionale, astfel:

— Noțiunea „Cbo” nu are semnalat nici un document, fapt ce se poate interpreta sub două aspecte: subiectul nu a fost încă cercetat și poate este necesară finanțarea unei cercetări științifice fundamentale sau aplicative, sau este atât de cunoscut încît nimeni nu mai comunică nimic referitor la el.

— Noțiunile X₅, Y₈, A₁₀, C_{α10} au semnalat un număr mic de documente, fapt ce denotă stadiul de

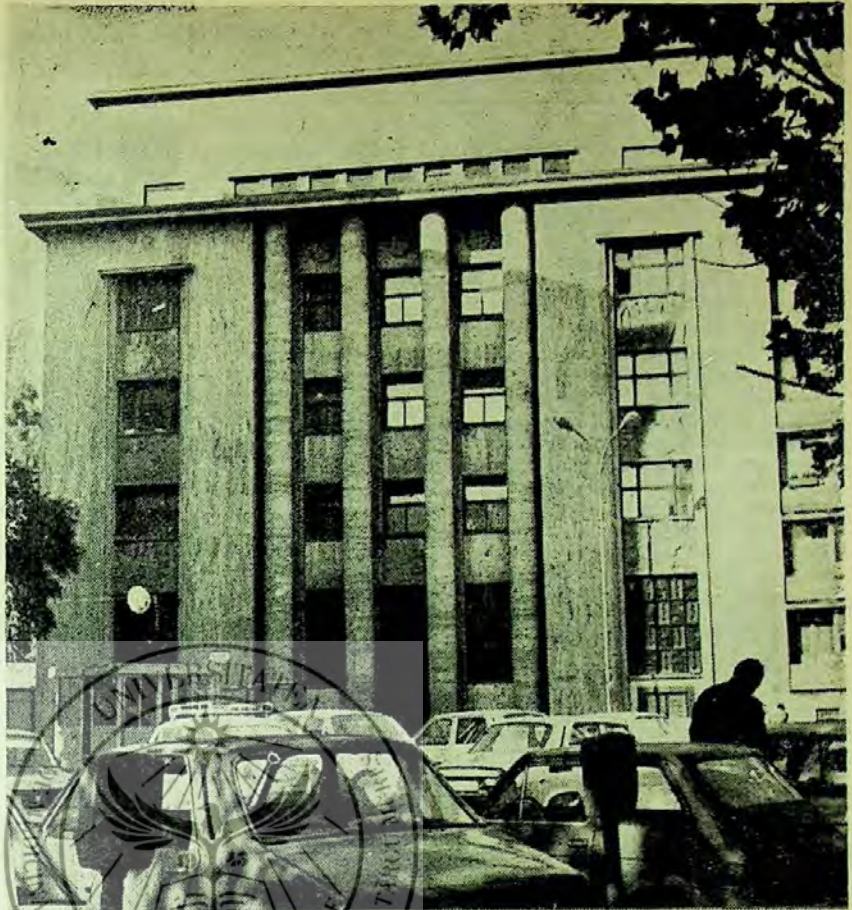
cercetare științifică sau încercări practice, fiind necesară analiza științifică a subiectului pentru determinarea posibilităților de aplicare în practică.

— Noțiunile Ba_{10n} , Pb_{20} au semnalat un număr mediu de documente, fapt ce subliniază începutul detaliierilor prin soluții practice sau îndrumări tehnologice fiind necesară studierea amănunțită a problemelor pentru determinarea legităților de existență conținute în mesajul semantic al subiectului, pe baza cărora se pot descoperi proprietăți sau caracteristici noi.

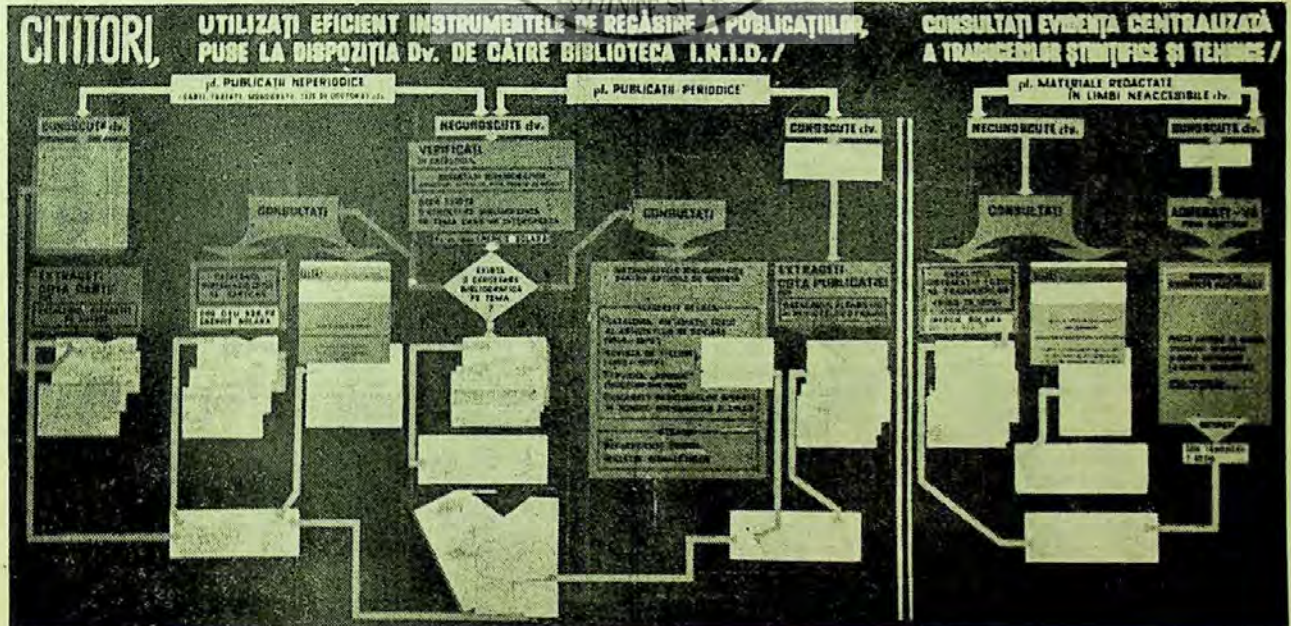
— Noțiunea „Cc” are semnalat un număr foarte mare de documente, fapt ce implică abordarea generală a acestuia pînă la aproape toate proprietățile, fiind necesară analiza sintetică a problemelor pentru determinarea funcțiilor-obiective și a criteriilor de optimizare a soluțiilor, pe baza cărora se pot realiza produse materiale aproape „perfecte”.

Pe baza deciziilor adoptate din analiza cantitativă se trece la analiza calitativă a conținutului materialelor documentare, activitate ce a impus în practica informării și documentării tehnico-științifice noțiunea de „informație faptică”. Analiza acesteia — prin eliminarea conținuturilor paralele, prin transformarea problemelor particulare în legități, prin studierea punctelor de vedere sau a legăturilor semantice — conduce la determinarea „locurilor înguste” în rezolvarea problemelor, la găsirea soluțiilor noi.

Emil VLAD

Institutul Național de Informare și Documentare (I.N.I.D.)

DOCUMENTAREA ȘI PROCESUL DE PRODUCȚIE

Promovarea continuă a progresului tehnic, valorificarea în producție a cuceririlor științei și tehnicii sînt strîns legate de asigurarea unei informații și documentări tehnico-științifice de calitate, operative și eficiente. Documentarea joacă un rol deosebit de important în întreaga activitate economică și constituie calea cunoașterii și difuzării noutăților tehnice și științifice, făcînd astfel posibilă valorificarea realizărilor și soluțiilor tehnice noi.

Introducerea unui sistem informațional corespunzător concurează la asigurarea îmbunătățirii permanente a calității activității unităților de cercetare-proiectare, îmbunătățire care reprezintă o preocupare majoră a conducerii partidului și statului nostru, în etapa actuală, întrucît prin acest sistem se asigură: 1. condiții necesare unei mai bune coordonări a programelor de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducere a progresului; 2. folosirea în mai mare măsură a documentației tehnico-științifice puse la dispoziție de către Institutul Național de Informare și Documentare și Oficiul de Stat de Invenții și Mărci; 3. Informarea ordonată și operativă asupra brevetelor primite din întreaga lume și, în general, asupra conținutului acestora.

Îmbunătățirea gradului de informare și documentare a personalului de cercetare este cu atât mai necesară în domeniile cu orientare substanțială spre export, pentru realizarea de produse care să depășească nivelul tehnic mediu al pieții mondiale.

Activitatea de documentare, informare și propagandă tehnică în întreprinderea „Electrocontact” Botoșani este orientată pe o tematică avînd drept principale repere: colectarea, înregistrarea, prelucrarea și înmagazinarea materialelor documentare; informarea operativă; propaganda pentru cartea tehnică; organizarea documentării tehnice în ateliere și servicii.

Procurarea materialelor documentare se realizează prin consultarea planurilor editoriale, a listelor de publicații și a listelor orientative de cărți. Selecționarea riguroasă a diferitelor publicații în vederea achiziționării se face de către personalul bibliotecii, în colaborare cu specialiștii unității, care cunosc atât problemele actuale cît și cele de perspectivă ale întreprinderii.

Pentru achiziționarea de carte tehnică avem un contract încheiat cu Centrul de librării, iar celelalte materiale documentare le achiziționăm pe baza abonamentelor la Oficiul de Informare Documentară, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Institutul Național de Informare și Documentare.

O dată inventariate, cărțile sînt așezate pe rafturi în ordinea numărului de inventar primit. Pentru a putea fi regăsite, cărțile sînt catalogate și prezentate într-un catalog, organizat alfabetic pe titluri. În perspectivă, ne-am propus să întocmim un catalog sistematic și să reorganizăm colecția (actualmente aranjată în ordinea intrărilor) pe domenii.

Publicațiile cu caracter serial sînt înregistrate într-un registru inventar aparte și așezate distinct la raft, pe categorii: publicațiile I.N.I.D. — pe coduri, an și număr de apariție; publicații O.I.D. în același sistem; publicații O.S.I.M. Buletin de informare-operativă; Buletin pentru Inovații și Mărci; Revista pentru Invenții și Mărci — pe ani și numere de apariție.

Brevetele de invenții sînt organizate într-un raft special, fiind clasificate după indicele de clasificare

internațională și așezate în ordinea crescătoare a numerelor. Astfel, consultînd catalogul în care sînt evidențiate clasa, simbolul și denumirea conținutului, descrierile pot fi regăsite foarte ușor în raft. Menționăm că descrierile de invenții sînt foarte mult studiate, ocupînd un loc important în documentarea specialiștilor care iau astfel foarte rapid cunoștință de realizările științifice și tehnice mondiale, uneori chiar în faza de cercetare, deci mult mai rapid decît prin intermediul articolelor din revistele de specialitate, manualele de profil sau alte mijloace de informare.

Pentru informarea specialiștilor și pentru a putea veni în sprijinul planului de producție, la bibliotecă se pot găsi:

- cataloage de produse de la diferite întreprinderi din țară;
- cataloage de produse și prospecte de la diferite firme;
- colecții anuale de reviste tehnice în limbile română și străine;
- publicații secundare de informare documentară, de specialitate, elaborate de oficiile de informare de ramură;
- publicații de semnalare (cercetări bibliografice, sistemul PRODOC, sistemul Informtraduceri).

Pe lângă aceste publicații existente în cadrul bibliotecii, pentru informarea specialiștilor mai practicăm împrumuturile interbibliotecare, cu diferite biblioteci din țară, avînd drept principali parteneri: Biblioteca I.N.I.D., Biblioteca Centrală de Stat, bibliotecile unor institute de învățămînt superior din Timișoara, Iași, Cluj-Napoca, București.

Evidența cititorilor care împrumută cărți se face pe fișele de lectură, iar a celor care studiază diferite materiale, publicații, cataloage, se face într-un registru de studiu la bibliotecă. Această evidență se constituie implicit într-un ghid de orientare a informațiilor curente în funcție de interese detectate.

La întreprinderea noastră a început editarea unui buletin de informare a specialiștilor, unde sînt cuprinse cele mai noi informații în domeniu, pe problemele care fac obiectul unor produse aflate deja în fabricație cît și de perspectivă ale întreprinderii. Buletinul apare trimestrial, iar de cîte ori este nevoie sau se ivesc noutăți apar foi volante.

În vederea restrîngerii spațiului destinat stocării de informații, ca și a documentațiilor tehnice, s-a achiziționat un complex fotografic capabil să execute microfîșarea acestora, astfel că pe o cartelă de dimensiunea unei cărți poștale, pot fi stocate între 60—68 pagini format A 4 (210 × 297). De asemenea, este prevăzut cu un dispozitiv de citire și selectare de pe microfîșe a informațiilor, iar după selectarea lor, pentru a putea fi puse la dispoziția solicitanților, dispunem de un aparat de copiere de pe microfîșe pe coli de hirtie format A 4.

O altă preocupare de viitor este aceea de a crea o bază de date care să fie introdusă pe calculator, existînd terminale la atelierele de proiectare pentru regăsirea în timp record de către specialiști a informațiilor necesare.

Ecaterina BURȚILA
Biblioteca tehnică
„Electrocontact” — Botoșani

Rolul lecturii în integrarea tinerelor cadre tehnic- ingineresti în revoluția tehnic- științifică

CE ROL ACORDAȚI LECTURII ?

Cei 500 de subiecți, avînd la dispoziție un avantaj de formulări prestabilite, au formulat 1296 de opțiuni dintre care pe primul loc se situează cele privind lectura în scopul recreerii, a divertismentului (70 la sută), urmînd, în ordine descrescîndă, cea legată de optimizarea exercitării profesiei (62 la sută), de lărgirea orizontului de cunoaștere (56 la sută), de rezolvarea unor invenții și inovații (56 la sută). Trei subiecți nu acordă lecturii nici un fel de importanță. Interesant este și faptul că numai 6 la sută dintre subiecți văd în lectură doar o cale de recreere, de divertisment, restul acordîndu-i un rol multiplu în care precumpănește cel legat de pregătirea profesională și culturală.

CE BIBLIOTECI FRECVENTAȚI ?

Au răspuns pozitiv, indicînd faptul că frecventează una sau mai multe biblioteci, 398 de subiecți, restul declarînd că nu frecventează nici o bibliotecă, aspect ce ar trebui să preocupe factorii implicați în procesul de perfecționare a cadrelor, în conducerea mișcării de invenții și inovații. Pe primul loc se situează biblioteca unității în care lucrează, iar pe locul doi biblioteca publică (județeană sau orășenească).

Au răspuns pozitiv, indicînd faptul că frecventează concomitent

Preocupările colectivului Bibliotecii Județene Bihor privind studierea diferitelor aspecte și implicații ale lecturii în rîndul tinerilor sînt binecunoscute. La cea de-a șasea ediție a simpozionului „Tineretul și biblioteca”, nucleul de cercetare — alcătuit din Mircea Popa, Nicolae Mariș, Cornelia Cistelean și Constantin Mălinaș — a prezentat concluziile unei noi anchete sociologice, de această dată privind rolul lecturii în integrarea tinerelor cadre tehnico-ingineresti în revoluția tehnico-științifică. Datele culese și prelucrate au fost prezentate, într-o formă concisă, în cadrul simpozionului („Preocupările de lectură ale tinerelor cadre tehnico-ingineresti”. „Dificultăți și cerințe în sistemul de informare tehnico-științifică” „Aspecte privind receptarea unor instrumente de informare tehnico-științifică în unități economice”).

Aplicat unui eșantion de 500 de subiecți (pînă în 35 de ani) — ingineri, subingineri și tehnicieni din 7 unități economice bihorene. Întreprinderea de Mașini-unelte „Infrățirea”, Întreprinderea Mecanică, Întreprinderea „Metalica”, I.S.P.M.T., Cooperativa „Electrometal”, Întreprinderea de Mașini-unelte din Marghita, Întreprinderea Mecanică din Oraș Dr. Petru Groza — chestionarul, la alcătuirea căruia a fost cerut și sprijinul Centrului de Cercetări pentru Problemele Tineretului din București, a permis celor patru bibliotecari să sondeze, într-un cerc de beneficiari bine delimitat, cerințe și preferințe de lectură ce se circumscriu atît necesităților de perfecționare profesională, cît și celor de lărgire a orizontului de cunoaștere, celor de recreere, de divertisment.

Publicăm, în continuare, într-o formă restrînsă, cîteva dintre concluziile relevate de prelucrarea datelor considerînd că ele prezintă interes și pentru factorii care se ocupă de organizarea activității de informare și documentare tehnico-științifică în unitățile economice.

mai multe biblioteci — cea a întreprinderii și cea publică (județeană sau orășenească) — 398 de subiecți. De remarcat faptul că preferințele pentru biblioteca întreprinderii sînt mai numeroase — 267, față de cele pentru biblioteca publică — 204. Considerăm că, oricum, procentul de 53 la sută al celor care frecventează biblioteca de specialitate a întreprinderii este nesatisfăcător în cazul subiecților chestionați, avînd în vedere profilul profesional al eșantionului cercetat. Mai ridicat în cazul unităților „Mecanică” și „Infrățirea” din Oradea, procentul acestora scade evident în cazul unităților „Electrometal”, I.M.U. Marghita sau I.M. din Oraș Dr. Petru Groza. La categoria „alte biblioteci” sînt menționate cele din învățămîntul superior politehnic, cu care absolvenții au continuat să mențină legătura și după terminarea facultății cele specializate din întreprinderi, biblioteci publice din alte localități, cele de cartier. Biblioteca personală este menționată de către 91 de subiecți ceae ce, avînd din nou în vedere profilul profesional al eșantionului, se pare nesatisfăcător.

ÎN ULTIMUL AN, CITE CĂRȚI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE AȚI CONSULTAT, AȚI CITIT, AȚI STUDIAT ?

Răspunsurile sînt următoarele:
cărți consultate — 8 195 de către

385 de subiecți (indice mediu — 21); cărți citite — 3 082 de către 254 de subiecți (indice mediu — 12); cărți studiate — 2 350 de către 278 de subiecți (indice mediu — 9).

DIN CE DOMENII ?

Pentru cartea social-politică au fost înregistrate 101 opțiuni, pentru cea beletristică — 378, pentru cea tehnico-profesională și științifică 335, respectiv 247, pentru cea de artă — 98.

O altă categorie de întrebări a avut în vedere estimarea rolului și locului pe care revistele și documentația de specialitate asigurate prin O.I.D., I.N.I.D. și O.S.I.M. și au în preocupările de informare și de studiu ale eșantionu ui. Am pornit de la premiza că una dintre căile pe care se asigură integrarea tinerelor cadre tehnico-ingineresti în problemele producției, în cerințele revoluției tehnico-științifice, așa cum se manifestă ea la nivelul fiecărei întreprinderi, o reprezintă utilizarea instrumentelor și a surselor de informare și de documentare existente în cadrul întreprinderii la cabinetul tehnic, la biblioteca de specialitate. Ne referim la cartea tehnică, publicațiile periodice și ocazionale cu profil tehnic, documentația de tipul „cartea mașinii”, fișele de descriere și calcul ale produselor unității. Un cadru tehnico-ingineresc care apelează curent la aceste surse de informare se poate situa la nive-

lul cerut de actualele cerințe ale producției și se poate considera integrat în fluxul informațional impus de noua revoluție tehnico-științifică fiind capabil, totodată, să-și dezvolte aptitudinile de creativitate în domeniul în care activează.

Sondarea gradului de cunoaștere a publicațiilor periodice editate de către O.I.D., I.N.I.D. și O.S.I.M. ne-a oferit următoarele date: a. asupra publicațiilor periodice editate de către O.S.I.M. sînt bine și foarte bine informați 34 de subiecți, parțial informați — 78, informați defectuos sau neinformați — 388; b. în ceea ce privește publicațiile periodice editate de către I.N.I.D. ce sînt din categorii sînt astfel reprezentate — 6 — 78 — 388; c. publicațiile O.I.D. sînt cunoscut, pe cele trei grupe, astfel — 10 — 104 — 386.

Faptul că 53 la sută din eșantion frecventează cabinetul tehnic și bibliotecă de specialitate a întreprinderii (conform propriilor lor declarații) nu se soldează și cu eficiența la care ne-am fi așteptat. Dovadă, slaba cunoaștere a publicațiilor scoase de cele trei instituții (conform datelor de mai sus). Cauza principală nu poate fi decît slaba organizare a activității de informare în întreprinderile respective, în contrast cu fondurile alocate pentru achiziții.

Iată și cîteva din propunerile prieluate de prezentarea rezultatelor sondajului:

● Popularizarea sistematică a actelor normative care constituie și descriu sistemele de informare și documentare la nivel național, departamental, teritorial și în întreprindere.

● Antrenarea inginerilor și a subinginerilor stagiați la operațiunile de prelucrare, de evidență și de organizare a documentației ce intră în cabinetele tehnice și bibliotecile specializate.

● Instituirea unor forme de colaborare constantă între Comisia Județeană a inginerilor și tehnicienilor și Biblioteca Județeană Bihor pentru îndrumarea metodică a bibliotecilor de specialitate din întreprindere.

● Analiza în cadrul fiecărei unități implicate a datelor și aspectelor rezultate din sondajul efectuat, în vederea stabilirii unor măsuri de punere în valoare a bogatului fond informațional și documentar acumulat la cabinetele tehnice și bibliotecă.

● Redactarea unui îndrumar metodic în care să fie descrise legislația în domeniul informării și documentării tehnico-științifice.

Constantin MALINAȘ

La nivelul exigențelor noii revoluții agrare

Înfăptuirea noii revoluții agrare situează pe primul plan al importanței calitatea forței de muncă. Chimizarea, mecanizarea, irigarea și celelalte procedee ce se circumscriu tehnologiei agricole reprezintă factorii potențiali de sporire a producțiilor agricole al căror nivel și calitate depind în mod hotărîtor de felul în care forța de muncă reușește să-și pună în valoare. Așa se și explică atenția permanentă, înșește demnurile, sarcinile și indicațiile formulate de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind necesitatea pregătirii temeinice a forței de muncă, ridicării continue a cunoștințelor tehnico-științifice și agrozootehnice ale țărănimii, ale tuturor oamenilor muncii, combaterii mentalității greșite potrivit căreia munca agricolă ar fi o muncă necalificată: „Producția agricolă modernă cere profunde cunoștințe științifice de biologie, mecanică, chimie. Iată de ce este necesară perfecționarea cursurilor de calificare a lucrătorilor agricoli în strînsă legătură cu cuceririle agrotehnicii înaintate și cu cerințele practice ale producției. Orice lucrător din agricultură este astăzi — și trebuie să devină — un specialist cu înaltă calificare”.

Prin calificarea, policalificarea și perfecționarea profesională a țărănilor cooperatori se urmărește formarea unui agricultor de tip nou capabil să realizeze o productivitate ridicată a muncii și produse de calitate superioară, să poată trece, temporar sau definitiv, de la o meserie la alta, de la un sector la altul în momentul în care specialitatea respectivă își restrînge amploarea sau devine inutilă, forța sa de muncă putînd fi utilizată pe tot parcursul anului.

Acționînd în direcția aplicării acestor cerințe în practică, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție și ununile județene, împreună cu Ministerul Agriculturii, și direcțiile generale pentru agricultură și cu conducerile unităților orientează antrenarea cooperativelor la activitatea de calificare prin licee și școli profesionale agroindustriale, prin cursuri de calificare și policalificare și prin învățămîntul agrozootehnic de masă în funcție de amploarea și complexitatea sarcinilor de plan ale fiecărei unități. La sfîrșitul anului 1986, numărul cooperativelor calificate în meserii agricole și neagricole s-a ridicat la 138.083, creșteri substanțiale înregistrîndu-se atît la categoria celor proveniți din liceele agroindustriale, cît și la cei care au absolvit școli profesionale de profil sau au fost calificați la locul de muncă.

Relevăm acest aspect al pregătirii și perfecționării forței de muncă din agricultură pentru că el implică cerința obligatorie de a asigura acestei mari mase de beneficiari posibilitatea de a se informa, de a apela la literatura de specialitate prin intermediul bibliotecilor. Unitățile existente în rețeaua noastră trebuie să se impună mai activ în exercitarea atribuțiilor cu care au fost investite. În contextul vieții cultural-educative din localitățile rurale, o colaborare mai concretă și constantă, mai aplicată la necesitățile populației, inclusiv la cele legate de pregătirea profesională, între bibliotecile existente la nivelul întregului consiliu unic agroindustrial cooperatist și de stat ar oferi soluții pentru unele probleme legate de optimizarea propagării literaturii de specialitate. Și nu numai a acesteia.

Cerințele acestui an sînt, firesc, superioare celor din anii anteriori. Și nu ne referim numai la cele legate de pregătirea și perfecționarea profesională a forței de muncă, ci și la cele privind formarea multilaterală a personalității omului muncii. „Acum se cere să lucrăm într-un spirit revoluționar, nou, să acționăm cu hotărîre împotriva a tot ce este vechi, perimat, să promovăm cu îndrăzneală noul în toate domeniile de activitate! — arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodării Apelor din luna iunie a acestui an. — Să lăsăm la o parte multe, multe din lucrurile care se considerau că sînt de neatacat în agricultură și să aplicăm noile cuceriri ale științei, pornind de la minunatele rezultate pe care le avem în sutele și sutele de unități care au demonstrat ce mari posibilități există pentru creșterea producției agricole! Spiritul revoluționar la țărănime, la cooperatori, la muncitori, la tehnicieni, la ingineri trebuie să constituie caracteristica întregii activități de zi cu zi! Fără aceasta, nu putem înfăptui noua revoluție agrară!”

Cerințe cărora trebuie să le răspundem cu toții la nivelul înalt al responsabilității comuniste.

Dumitru MOESCU
U.N.C.A.P.

Dialog Profesional

Sistemul informațional în procesul de conducere al bibliotecii

1. CONSIDERAȚII TEORETICE

Biblioteca publică este o instituție tradițională în istoria culturii unui popor. Instituția bibliotecii este rezultatul progresului general uman, apariția ei fiind impusă de necesitatea colecționării, depozitării, punerii în circuitul public și transmiterii peste generații a purtătorilor materiali de informații, în principal cărțile și periodicele. Caracterul public și de masă al instituției bibliotecii a evoluat în raport direct cu dezvoltarea structurilor democratice ale societății, cu democratizarea culturii și progresul activității intelectuale din societatea respectivă.

Obiectivele și funcțiile instituției bibliotecii se corelează cu mersul cultural-stiințific al societății omenesti. De la caracterul închis, „temple ale culturii”, în antichitate și evul mediu, cu funcții de teaurizare și studiu academic, la deschiderea către activitățile de ordin practic, ca „auxiliare indispensabile”, „laboratoare” ale instituțiilor de învățământ sau „arsenale ale societății, necesare unei bune administrații”, pentru ca astăzi democratizarea să le multiplice ca instituții ale culturii de masă, să fie asimilate ca „ateliere” ale producției materiale și intelectuale, în care „uneltele” sînt cărțile, iar mai recent, cu „uzina de informații”, „spațiu de idei”, la care apelează pentru acumularea oamenilor implică la modul direct biblioteca activității lor de formare și perfecționare, de informare și documentare¹.

„Biblioteca ocupă o poziție cheie în distribuirea cărților. Ele constituie adesea mijlocul cel mai eficient de a pune la dispoziția cititorilor textele tipărite. În calitate de serviciu public, ele favorizează lectura care, la rîndul ei, contribuie la bunăstarea individuală, la promovarea educației permanente, la progresul economic și social”², precizează „Carta cărții” adoptată de UNESCO în 1971.

Obiectivul principal al bibliotecii publice este de a mijloci comunicarea și propaganda valorilor spiri-

tuale, folosirea disponibilităților cognitive, estetice și etice ale acestora în procesul de educare și ridicare a nivelului de cultură și a orizontului profesional și științific al oamenilor. Activitatea ei este în strînsă legătură cu activitatea structurilor organizatorice care mijlocesc creația valorilor spirituale și de cercetare, cu structurile politice, de învățămînt³ și, într-o anumite măsură, cu cel din sfera producției materiale⁴.

Biblioteca publică este un serviciu social, o structură organizațională cu caracter formal, ce funcționează pe temeiul unui sistem de norme instituite prin tradiție și elaborate deliberat⁴. Din acest unghi, ea trebuie privită ca o structură organizatorică deschisă unor activități care intră în relație cu mediul înconjurător, se influențează reciproc, ceea ce determină realizarea obiectivelor ei și acționează ca un sistem complex și specific derivat din teoria generală a sistemelor⁶.

În acest context, activitatea bibliotecii publice, asemenea oricărei structuri organizatorice, poate fi definită ca rezultat al acțiunii conjugate a trei sisteme suprapuse și anume:

a. sistemul operațional, care asigură executarea și furnizarea datelor privind realizarea acțiunilor;

b. sistemul decizional, care asigură organizarea și îndrumarea activității spre realizarea obiectivelor fixate și îndeplinirea scopului pentru care a fost creată biblioteca;

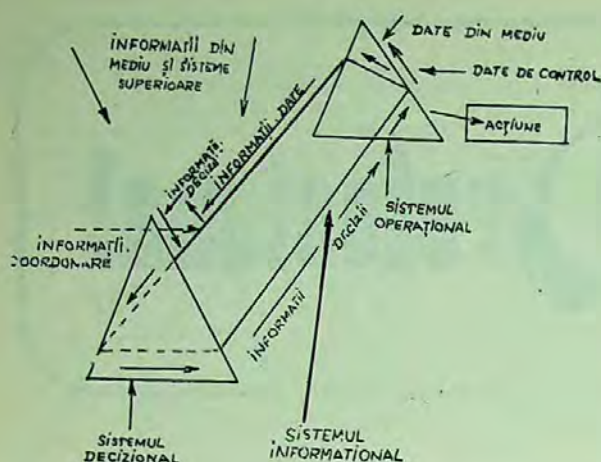
c. sistemul informațional, constituit ca un ansamblu de elemente, mijloace și procedee, cu rolul esențial de a face joncțiunea în ambele sensuri, între sistemul decizional și operațional.

Așadar, biblioteca publică, ca orice sistem, se constituie ca un ansamblu de elemente materiale sau ideale care sînt în interdependență, alcătuiind un întreg organizat.

BIBLIOTECA PRIVATĂ CA SISTEM

1.2. Procesul de conducere în bibliotecă. Necesitatea sistemului informațional

Ca orice unitate socialistă, biblioteca publică este o colectivitate ierarhizată de oameni și obiective, o împletire de interese generale și individuale, ce

Legăturile dintre sistemele informațional-decisional-operational

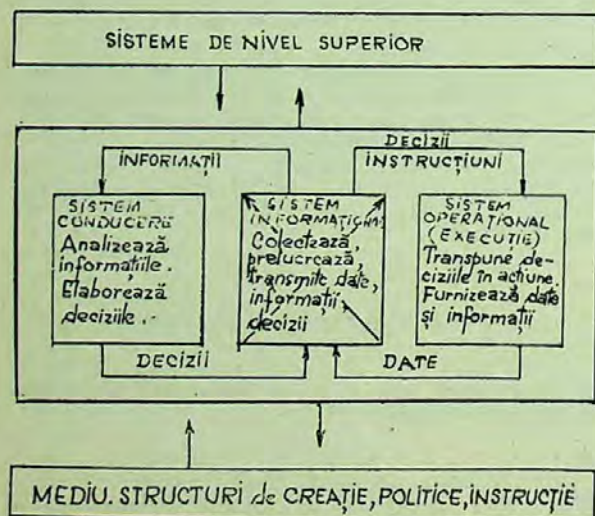
funcționează cu ajutorul mesajelor care transmit informații necesare desfășurării activității și ca atare se cere condus.

Știința conducerii și organizării precizează că nu se poate pune semn de egalitate între conducere și decizie.

Conducerea reprezintă un complex de activități specifice, un element funcțional indispensabil oricărui sistem organizat. La orice nivel, ea are nevoie de informație completă, oportună și precisă asupra desfășurării tuturor proceselor și activităților din unitate, de folosire a ei la timp, ceea ce presupune analiza profundă și permanentă a realității, aprecierea critică a acesteia⁶.

Conducerea bibliotecii este proces și sistem în același timp, care presupune îmbinarea armonioasă a valorificării informațiilor în pregătirea și luarea deciziilor cu maximum de randament în operațiile pe care le declanșează, în desfășurarea activității și acțiunii bibliotecii⁷.

Activitatea bibliotecii publice este dependentă de structurile organizatorice ordonatoare de comanda-

mente sociale, de structuri creatoare de valori și de structuri educaționale care influențează și determină atât cerințele beneficiarilor, materializate în solicitarea serviciilor ei, cât și acțiunea bibliotecii concretizată în colecționarea și împrumutul de documente, elaborarea de instrumente bibliografice și documentare și activități cultural-educative, deci producția acestora.

În această încrângătură de factori determinanți, bibliotecă publică este și trebuie să fie o structură organizațională de o mobilitate mai rar întâlnită la alte tipuri de unități.

R. E. Barker și R. Escarpit subliniază că mobilitatea devine vocația bibliotecii, respectiv: „mobilitatea colecțiilor reînnoite fără încetare pentru a fi aproape de producția de carte mereu mai abundentă și mai variată; mobilitatea cărții, care nu mai este prizonierul sălii de lectură; mobilitatea punctului de distribuție, care se multiplică și iese în întâmpinarea cititorului, pătrunde în cadrul vieții sale cotidiene; mobilitatea echipamentului care utilizează posibilitățile tuturor celorlalte mijloace de comunicare pentru a întovărăși, facilita și prelungi mișcarea continuă a cărții între beneficiar și locul de comunicare; mobilitatea beneficiarilor care nu mai provin dintr-o singură pătură socială sau dintr-un grup de amatori, ci ilustrează infinitele variații ale unei societăți supuse schimbărilor”⁸.

Jată deci că liniștea și echilibrul ce par, pentru neavizat, că domnesc într-o bibliotecă, sînt permanent perturbate, pe de o parte de solicitările diverse ale beneficiarilor și comandamentelor sociale, deci de factori exteriori, iar pe de altă parte de acțiunile și reacțiunile dependente sau nu între ele, generate de seria de procese și operațiuni ce au loc în interiorul ansamblului bibliotecii.

Stabilirea și restabilirea echilibrului funcțional al bibliotecii se poate realiza numai prin activarea sistemului de conducere, decizional, prin funcționarea unui sistem informațional optim, cu rolul de a furniza informațiile din mediu și din unitate, necesare în egală măsură și sistemului de execuție.

De aici rezultă necesitatea proiectării și constituirii sistemului informațional în bibliotecă publică. Ignorarea acestuia dă loc jocului întâmplării și dezordinii.

Constituirea sistemului informațional se bazează pe analiza activității și circuitul informațiilor din fiecare bibliotecă în parte, pe analiza fluxului informațiilor din fiecare proces operațional. El nu este repetabil de la o unitate la alta decât în schemele de principiu ale circuitului și direcțiilor de circulație a informațiilor, ale unor mijloace și instrumente de prelucrare și stocare a informațiilor.

Un sistem informațional bine structurat și organizat asigură o informație biblioteconomică optimă.

Nedelcu OPREA

NOTE BIBLIOGRAFICE

1. Lenin despre bibliotecă. Buc., 1955, p. 41—70; Stoica Ion. Alma Mater Librorum. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1979, p. 20; Oprea N. Serviciile bibliotecii publice și cerințele cititorilor. In: Biblioteca. Buletin de biblioteconomie. nr. 2, 1978. p. 15—19.

2. Escarpit Robert. *De la sociologia literaturii la teoria comunicării*. Buc., Editura științifică și enciclopedică, 1980, p. 190.

3. Tudosescu, Ion *Structura organizațională a societății*. In: *Structurile organizaționale și eficiența acțiunii*. Buc., Editura Academiei R.S.R., 1978, pp. 15—19,

4. *Ibidem*.

5. Stoica Ion, *Op. cit.*, pp. 42—54.

6. Mihuleac Emil. *Trăsături și principii ale conducerii în R.S.R.* Buc., Editura Academiei R.S.R., 1981, pp. 7—24.

7. Apud: Hidos Cornel. *Analiza și proiectarea circuitelor informaționale în unitățile economice*. Buc., Editura tehnică, 1976, pp. 6—7; 18—39.

8. Apud: Stoica Ion. *op. cit.* pp. 47—77.

Organizarea rubricilor autorilor prolifici personali

Oricât de valoroase și variate ar fi informațiile cuprinse în documentele din colecțiile unei biblioteci, acestea sînt inutilizabile fără o ordonare prealabilă, care să ofere beneficiarilor posibilitatea regășirii rapide. Cataloagele de bibliotecă reprezintă o latură importantă a activității de prezentare și valorificare a colecțiilor.

Ca intermediari între cititori și cărți ne-am propus constituirea — în timp — a unui sistem de cataloage care să corespundă necesităților de informare din ce în ce mai mari și mai specializate a e publicului, pe care l-am perfecționat continuu în consens cu aceste exigente.

Din complexul de operații efectuate în catalogul alfabetic, cu scopul perfecționării lui, menționăm: adaptarea fișei tipărite; preocuparea permanentă pentru asigurarea vedetei uniforme la autorii personali; prezentarea corectă a lucrărilor aparținînd autorilor colectivi (fondul mai vechi a fost prelucrat); reconturarea rubricilor autorilor colectivi „Partidul Comunist Român” și „România”; îmbunătățirea sistemului de dirijare (fișe divizionare, de trimitere, informative) etc.

În activitatea practică de organizare a catalogului alfabetic nu am acordat suficientă atenție aspectelor vizînd *titlul uniform* al lucrărilor descrise în principal la titlu sau autor. Principalii factori care au condus la această nerealizare sînt: necorelarea elementelor de descriere a publicațiilor cu cele de organizare a cataloagelor, varietatea formelor editoriale, lipsa unui cod național de catalogare, a unor manuale aduse la zi și care să cuprindă toate problemele biblioteconomiei.

Lucrările de specialitate sînt puține și nu reflectă modificările operate recent pe plan internațional.

Vom încerca, în cele ce urmează, să facem o incursiune în rubricile *autorilor prolifici personali* (autorii bine reprezentați în bibliotecile mari și mijlocii), încercînd să reliefăm elementele de catalogare fără de care nu se poate vorbi de organizarea științifică a rubricilor respective. Ne-am oprit la această categorie, deoarece lucrările care necesită aplicarea titlului uniform sînt mai numeroase aici.

Conform „Expunerii de principii” adoptată la Conferința internațională de catalogare de la Paris din 1961, catalogul alfabetic trebuie să determine:

1. dacă biblioteca are o anumită carte caracterizată prin:

a. autorul și titlul ei
sau

b. dacă autorul nu este numit în carte, numai prin titlul ei
sau

c. dacă autorul și titlul nu convin sau sînt insuficiente pentru identificare, printr-un element de înlocuire potrivit pentru titlu

și

2. a. ce lucrări a e unui anumit autor există

și

b. ce ediții ale unei anumite lucrări se găsesc în bibliotecă.

Dacă teoretic lucrurile par clare, în practică se constată că nu este deloc ușor să urmărești îndeplinirea celor două funcții, din cauza constituirii în timp a colecțiilor din lucrări în original, traduceri, ediții bi-și multilingve, ale căror titluri pot varia de la o apariție editorială la alta.

Pentru a sîrînge în aceeași rubrică a catalogului alfabetic, într-o succesiune ordonată, toate edițiile aceleiași lucrări, trebuie să luăm în considerație practica românească de catalogare precum și recomandările ediției adnotate a „Expunerii de principii” de la Paris, conform căreia se disting următoarele modalități pentru stabilirea vedetei uniforme a publicațiilor descrise în principal la titlu:

a. descrierea principală la titlu, așa cum e imprimat în carte și cu descriere secundară la un titlu uniform;

b. descrierea principală la un titlu uniform cu descrieri secundare la celelalte titluri. Această ultimă practică este recomandată pentru a cataloga opere bine cunoscute, mai ales cele care sînt cunoscute sub titluri convenționale (lucrări vechi și medievale apărute în numeroase versiuni și cu titluri diverse — lucrări clasice anonime);

La rîndul său vedeta uniformă de titlu se recomandă a fi (pentru descrieri principale sau secundare):

a. titlul în limba originală a lucrării, iar dacă această limbă este prea puțin cunoscută și nu e folosită în mod frecvent în catalog, titlul în una din limbile folosite în mod curent (de obicei limba națională a bibliotecii).

b. titlul cel mai des folosit în edițiile lucrării, iar dacă există un titlu de uz curent, se ia ca vedetă uniformă acesta.

Principiile stabilite pentru tratamentul operelor descrise în principal la titlu pot fi urmate în c așamentul notițelor sub vedeta unui anumit autor.

Vedeta uniformă pentru lucrări ale căror părți succesive sau volume poartă titluri diferite trebuie

să fie titlul primei părți, chiar dacă majoritatea părților sau volumelor poartă un alt titlu.

În preocuparea forurilor internaționale, problema autorilor prolifici a mai revenit în anul 1973, când Comisia de catalogare de la Leipzig și Sesiunea FIAB de la Grenoble indică să se țină seama de această categorie de autori, considerând posibilă aranjarea în aceeași secvență a descrierilor care reflectă titlurile imprimare pe foaia de titlu (redată în descriere), a titlurilor uniforme și a celor convenționale când este cazul.

În Biblioteca „M. Sadoveanu” — București, în descriere s-a redat titlul de pe carte fără a fi preocupată de titlul uniform atunci când au existat diferențe dela o ediție la alta. Această modalitate de tratare a dus la dispersarea edițiilor și deci la ignorarea funcției 2 (5) a catalogului alfabetic. Astăzi, în condițiile unui fond bogat de publicații, introducerea titlului uniform ca unică modalitate de evidențiere a unei lucrări cu toate variantele sale se impune.

Catalogul alfabetic (singurul care grupează toate lucrările unui autor — într-un singur loc — trebuie să devină un instrument eficient de dezvăluire a colecțiilor. Analizând caracteristicile editoriale ale producției românești de tipar din ultimii 30—40 de ani, considerăm că se pot stabili pentru autorii prolifici următoarele categorii de lucrări care necesită introducerea titlului uniform :

1. Ediții succesive ale aceleiași lucrări purtând titluri diferite — în aceeași limbă.
2. Culegeri succesive având același conținut, apărute cu titluri diferite :
 - titlul formal indicând genul literar sau „opere”, „scrieri”
 - titlul general indicând una dintre lucrările incluse în culegere.
3. Ediții reprezentative pentru activitatea unui autor apărute sub titlul uneia dintre lucrări sau denumind genuri literare și care denotă toate caracteristicile de „opere alese”
4. Volume reprezentând reeditări de cicluri de lucrări, publicate ca atare în ediția princeps de autor și cunoscute cu precădere sub titlul inițial
5. Ediții prescurtate cu titlul diferit de titlul original
6. Traduceri sub diverse titluri
7. Lucrări bi-și polilingve
8. Cicluri
9. Adaptări, prelucrări, repovestiri
10. Comentarii.

Petruța IVAN

* *Autori cu o bogată producție de lucrări (literare, științifice, artistice). Acestea pot fi separate (distincte) sau sub formă de culegeri (antologii).*

— *Lucrare distinctă — este produsul autonom al muncii unuia sau mai multor autori, publicată ca o entitate și care poate cuprinde una sau mai multe părți.*

— *Culegere — carte cuprinzând mai multe lucrări sau părți de lucrări scrise de un autor sau de diferiți autori, reunite pentru a fi publicate împreună.*

— *Antologie — culegere de texte reprezentative din opera unui autor sau a mai multora, dar având un caracter comun, de exemplu aceeași formă literară : antologie de versuri.*

AȘTEPTÂND BIBLIOTECA VIITORULUI

Cum orice știință își întemeiază progresul pe realizările gândirii și experienței umane de pînă la ea, în constituirea unei biblioteci științifice, cît mai apropiate de statura sa ideală, este necesară traversarea cîtorva etape. Prima ar fi cea a asigurării bazei informaționale, cu alte cuvinte faza strîngerii, colecționării publicațiilor, și a efortului de a aduce achizițiile la zi. La acest nivel, ne aflăm în fața bibliotecii înțelese ca depozit, ca arhivă a cunoașterii umane. În acest stadiu ea este o latentă, nu contribuie încă la progresul științei și tehnicii contemporane.

Faza următoare este cea a activității de informare tradițională. Majoritatea bibliotecilor județene se găsesc în această etapă : elaborează bibliografii, retrospective și curente, pe diverse teme și domenii, recomandă titluri noi. Bibliotecarul de formație umanistă poate îndeplini această sarcină perfect. Urmind indicile de clasificare zecimală, se ectează și grupează volumele, le ordonează în liste și bibliografii și le popularizează, mai mult sau mai puțin organizat, o mai mică sau mai mare audiență specialiștilor, marelui public.

Pentru ca baza informațională (fondul de publicații) constituită în prima etapă să devină într-adevăr funcțională, revoluția tehnico-științifică actuală pretinde imperios o reconsiderare de fond a activității de informare. Pentru ca documentarea unui specialist să fie cît mai aproape de cerința exhaustivității el este obligat să consume un timp fizic disproporționat de mare în raport cu cel care îi rămîne pentru cercetarea propriu-zisă, originală. De aceea el are nevoie de o bibliotecă în care să poată găsi inventariate *ideile* din cărțile și periodicele apărute, la zi, pe domenii și specialități. Pentru realizarea acestui deziderat ar trebui ca pregătirea, în domeniul respectiv, a bibliotecarului să fie aproximativ egală cu cea a cititorului specialist. Sau, lucru la prima vedere mai ușor realizabil, bibliotecarul să poată beneficia de colaborarea unui specialist atunci cînd elaborează lucrarea bibliografică. Și într-un fel și într-altul cercetarea științifică bate la porțile bibliotecii. Chiar dacă din cauza unor împrejurări obiective majoritatea bibliotecilor județene pot privi această a treia fază a dezvoltării unei biblioteci științifice doar la modul ideal, realitatea de zi cu zi dovedește că materializarea ei nu mai poate întîrzia. De altfel, expe-

riențe pozitive în acest sens există la Constanța, Ploiești, Tg. Mureș ș.a. Informarea cititorului specialist trebuie să se petreacă *rapid și exact*. Sînt necesare, ca urmare, condiții materiale care să permită scurtarea la maximum a perioadei de timp pierdută la transmiterea informației tehnico-științifice de la autor (prin editură, tipografie, colectură) la bibliotecar, tot așa cum acesta din urmă trebuie să fie de o competență indiscutabilă, nu doar colportor de informație științifică, ci autor al bilanțului științei, participant tot mai direct la cercetare. Numai astfel informarea va fi rapidă și exactă. Numai astfel se vor putea întîmpina, sau măcar ameliora, cîteva dintre contradicțiile lumii contemporane în acest domeniu al informării și documentării. De (re)organizarea și (re) sistematizarea bibliotecilor depinde, așadar, aplanarea crizei informaționale contemporane. Numai biblioteca poate realiza împăcarea dintre specializarea tot mai strictă a ramurilor științei simultan cu creșterea interdisciplinarității. Se poate asigura o tot mai complexă documentare; poate fi diminuată sau anulată uzura morală a informației prin utilizarea, exploatarea ei cît mai rapidă, prin introducerea ei în circuitul viu al progresului. Biblioteca poate și trebuie să contribuie la specializarea și perfecționarea forței de muncă medii, ea poate veni în întîmpinarea nevoilor de informație ale specialiștilor de înaltă calificare. E adevărat că o foarte bună activitate de informare și documentare poate, așa cum s-a observat deja, să îndepărteze specia istul de sursa primară de informație, însă acesta este un rău necesar, cu perfectă acoperire în condițiile actuale. Așa cum o bibliotecă poate fi paralizată de creșterea excesivă și necontrolată a stocului ei de publicații, munca specialistului, a cercetătorului, poate fi congestionată de cantitatea uriașă a referințelor premergătoare cercetării propriu-zise. Aici intervine, în condiții ideale, bibliotecarul.

Societatea modernă presupune existența unei biblioteci moderne.

Nu vom vorbi aici despre tratamentul automat al informației, despre cibernetizarea sistemelor de informare. Încă în 1963, Weinberg lansa un raport pe această temă recomandînd instituirea unei rețele automatizate de înregistrare și difuzare a informației prefigurînd biblioteca viitorului. Biblioteca în care fiecare fișă bibliografică este prevăzută cu microfilmul lucrării, biblioteca avînd sarcina paradoxală de a convinge savanții că sînt rău informați și de a-i informa corect și complet. Nu vom vorbi, așadar, despre ordinatele. Ne vom opri, în schimb, cîteva momente asupra căilor practice, la îndemînă, de îmbunătățire a activității de informare tehnico-științifică în limita posibilităților de care dispune în țara noastră o bibliotecă județeană obișnuită.

Considerăm ca ipoteză de lucru existența unui fond de carte tehnico-științifică deja constituit. În aceste condiții, se practică în mod curent metodele tradiționale de popularizare a publicațiilor: cataloage organizate pe profil tehnic, liste de informare bibliografică, fie retrospective, fie semnal, recomandări de lectură după specificul întreprinderilor locale, recenzii ale cărților nou intrate în bibliotecă, vitrine cu noutăți sau expoziții itinerante pe profil, împrumuturi pe termen lung, transferul temporar al unor publicații de specialitate, întîlniri ale cititorilor cu specialiști, lansarea unor cărți din domeniul științei și tehnicii apărute pe plan local, mese rotunde, con-

sfătuiri județene etc. În afara acestor metode, deja tradiționale, intrate în practica obișnuită a bibliotecilor județene, pot fi inițiate și alte acțiuni și forme de informare tehnico-științifică. Astfel, asemenea altor unități bibliotecare cu tradiție în acest sens, la Biblioteca Județeană Cluj este în curs de realizare un *Catalog colectiv* care va cuprinde fișele bibliografice ale tuturor publicațiilor periodice de informare și documentare, ale buletinelor și pliantelor informative, din țară și străinătate, existente pe teritoriul județului. Tot pentru o cît mai completă evidență și, implicit, o mai eficientă informare a cititorilor, se preconizează procurarea cîte unui exemplar din toate lucrările de specialitate din domeniul științei și tehnicii elaborate pe plan local, apărute editorial sau extra-editorial. Acestea se vor constitui într-un fond special: *Știința și tehnica în județul Cluj*. De asemenea, în viitorul apropiat se va trece la înființarea unei brevetoteci *Inventatori clujeni*. Atît catalogul colectiv, cît și brevetoteca se vor realiza cu sprijinul și colaborarea Comisiei județene a inginerilor și tehnicienilor, a bibliotecilor tehnice, specializate din întreprinderi, a marilor biblioteci clujene, a bibliotecilor sindicale și ale cooperăției meșteșugărești. Un „fișier al profesunilor” va cuprinde cărțile necesare pregătirii medii tehnico-profesionale, iar la cea mai mare dintre filialele bibliotecii, cea din cartierul Mănăstur, se va inaugura în curînd o secție specială: *Știință și Tehnică*.

Fără îndoială, n-am epuizat lista căilor și metodelor de exploatare cît mai eficientă a fondului de carte tehnico-științifică; însă cele enumerate mai sus sînt argumente suficiente în favoarea asumării optimiste a sarcinii implicării bibliotecii județene în producție, în amplul proces al revoluției tehnico-științifice contemporane. În așteptarea bibliotecii viitorului relația cititor-specialist-cercetător pe de o parte, bibliotecar-bibliograf pe de altă parte are toate șansele să se diversifice, să-și adîncească valențele.

Irina PETRAȘ POANTA

Noua filială a Bibliotecii județene Argeș din cartierul Petrochimistilor din Pitești

Agenda

Centenar Timotei Cipariu

În orașul Blaj a avut loc simpozionul științific, sub genericul *Timotei Cipariu — luptător pentru dreptate și unitate națională, personalitate proeminentă a culturii românești*, prilejuit de împlinirea a 100 de ani de la trecerea în neființă a marelui cărturar și patriot transilvănean. Organizat de Consiliul Județean Alba de Educație Politică și Cultură Socialistă, Secția de științe istorice a Academiei R.S.R. și Consiliul Orășenesc Blaj de Educație Politică și Cultură Socialistă, simpozionul a reunit prestigioase personalități din domeniul culturii și artei din marile centre universitare ale țării. Pe marginea vieții și activității creatoare a eruditului „părinte al filologiei românești”, cum a fost numit Cipariu, au susținut comunicări de o înaltă ținută științifică: Acad. Radu Voinea, președintele Academiei R.S.R. („Timotei Cipariu — omul și opera”); acad. Ștefan Pascu, președintele Secției de istorie a Academiei R.S.R. („Timotei Cipariu și cultura românească în a doua jumătate a secolului al XIX-lea”); Ion Brad, poet și scriitor, directorul Teatrului „C. Nottara” din București („Timotei Cipariu la el acasă”); dr. Alexandru Duțu, cercetător științific la Institutul de Studii Sud-Est-Europene București („Timotei Cipariu și modernizarea culturii românești”); prof. dr. Constanța Bărboi, director general adj. în Ministerul Educației și Învățământului („Timotei Cipariu și școala românească”), prof. univ. dr. Ion Rotaru, Universitatea București („Poetica și poezia lui T. Cipariu”); dr. Liviu Botezan, cercetător științific la Institutul de Istorie, Cluj-Napoca („Activitatea politică a lui T. Cipariu”); prof. dr. I. Hangiu, secretarul Societății de științe filologice din R.S.R. („T. Cipariu și presa românească din Transilvania”); prof. univ. dr. doc. Gavril Istrate, Universitatea Iași („T. Cipariu în conștiința urmașilor”); prof. Monica

Anton, director al Bibliotecii „Timotei Cipariu” din Blaj („Colecția lui T. Cipariu — permanentă în universalitate”); prof. dr. Ion Buzăși, președintele subfilialei Blaj a Societății de științe filologice din R.S.R. („T. Cipariu — patriotismul oratorului”).

De asemenea, în satul Pănade, comuna Sâncel, la căminul cultural a avut loc o întâlnire cu sătenii, la care s-au evocat crîmpeie din viața și opera marelui fiu — T. Cipariu. La mormîntul lui Cipariu s-a depus o coroană de flori.

Biblioteca „T. Cipariu”, în colaborare cu Muzeul de Istorie și Biblioteca Orășenească Blaj a organizat o mare expoziție de carte veche românească, periodice, opere și documente ale lui Cipariu, de carte legată de orașul de la confluența Tîrnavelor.

Pelerinajul făcut pe urmele lui Cipariu, vizita la locurile istorice din oraș, la instituții și întreprinderi a întregit atmosfera de mare patriotism a întâlnirilor de la Blaj.

Ion MĂRGINEANU

Biblioteca Timotei Cipariu din Blaj

Inițiată în anul 1974, prin grija partidului și statului nostru, Biblioteca Documentară „Timotei Cipariu” continuă la Blaj cea mai veche instituție culturală, cea mai mare și cea mai importantă bibliotecă românească din Transilvania. Preluînd fondul documentar al primei biblioteci românești din Blaj, se poate considera că vîrsta ei s-a rotunjit în luna mai a anului acesta la 250 de ani. Pentru că renumita bibliotecă blăjeană a fost rodul unor fapte și sacrificii fără de seamă, de cînd temeliala ei a fost pusă de întemeietorul Blajului românesc, episcopul Inochentie Micu Clain în anul 1737 și pînă în anii marii uniri din 1918. Alături de planuri mărețe pentru mult „preaoropsita nație română”, Inochentie Micu Clain aducea la Blaj cîteva sute de cărți în bagajele sale. Și nu întîmplător.

În lupta pentru ridicarea poporului român el întrevădea încă la data aceea că drumul spre libertate națională trece cu deosebire prin cultură. De aceea, în intenția sa, Blajul trebuia să devină focarul cultural românesc din Ardeal. Istoria ulterioară a românilor a dovedit adevărul cuprins în gândurile și intențiile sale, și chiar dacă planurile sale n-au putut fi atunci împlinite, viabilitatea lor a rămas. Ele sînt temelile pe care se va clădi întreaga luptă politică românească de mai tirziu, iar exemplul său în ce privește donația de carte în folosul obștei a rămas și s-a transformat la Blaj în una din cele mai vechi și mai frumoase tradiții. Așa s-a format în decursul timpului bogata bibliotecă blăjeană care putea rivaliza, pe vremea lui Timotei Cipariu, cu cele mai bogate și mai vestite biblioteci din Europa.

Semnăturile autografe sau ștampilele de proprietate de forme și mărimi diferite atestă numele donatorilor, unii din ei, de multă vreme, intrați în istoria neamului, precum Inochentie Micu Clain, Samuil Micu, Timotei Cipariu, Simion Bărnuțiu, Gheorghe Barițiu, Andrei Mureșianu, Aron Pumnul, Iacob Mureșianu, Ion Agărbiceanu, Pavel Dan, Alexandru Lupeanu Melin și alții mulți încă. Învățători de țară și nu de puține ori țărani simpli, veneau la Blaj să aducă bibliotecii puținul pe care l-au agonisit ori l-au moștenit din străbuni. Cîte o bucovnă roasă de vreme au adus-o bibliotecii cu toată dragostea inimii lor, știind că nicăieri în altă parte cărțile nu pot fi mai la ele acasă și mai bine folosite în scopul nației întregi.

În același timp, învățații blăjeni cumpărau cărți de unde apucau: din librăriile și anticariatele din apus, de la Roma, Paris, Londra, Berlin sau din Constantinopol și Lembrg. Între aceștia, Timotei Cipariu se înscrie la loc de frunte, numărîndu-se la acea vreme printre cei mai de seamă bibliofili din lume.

Sub aspectul conținutului, cărțile adunate la Blaj ne uimesc prin marea lor varietate și bogăție, dînd în același timp o imagine limpede a preocupărilor blăjene în materie de știință și cultură.

Alături de celelate așezăminte culturale și locuri istorice blăjene ea stă mărturie peste timp a intensității vieții românești la Blaj, a luptei pe care au dus-o înaintașii pentru afirmarea drepturilor legitime românești în Transilvania.

Monica ANTON

Vulcan Ex-libris '87

Centru activ și inimă a „ex-libristicii” românești, Vulcanul aduce an de an în fața publicului iubitor al acestui gen de grafică mică realizări semnificative ale unor cunoscuți autori (și colecționari) de ex libris. Printre cei 25 de expozați din acest an, din Vulcan, Deva, București, Timișoara, Tg. Mureș, Cluj-Napoca, Alba Iulia, Craiova, dar și din Huedin, Beiuș, Petroșani, Lupeni, Aninoasa, Baraolt, Tilișoara, nume ce și-au dobândit un binemeritat prestigiu în arta grafică: Dafinel Duinea, Iosif Tellmann, Voichița Bădeliță, Dragoș Morărescu, Martin Iulius ș.a. Lor li se adaugă nume tinere și remarcăm pe „panoul tineretului” patru noi prezente.

Premiați în acest an: Vasile Vasinc (Lupeni), Balint Ferencz (Huedin) și Alexandru Rădulescu (Alba Iulia).

Reproducem din catalogul ultimei expoziții gândurile despre ex libris ale lui Dafinel Duinea, un pasionat al genului și un neobosit animator: „Un miracol plastic pe câțiva centimetri pătrați, concentrat de frumusețe zămislit din înțilnirea inteligenței cu talentul și cultura, și dăruit oamenilor care

iubesc florile, roua și soarele... Un omagiu al spiritului, adus celor ce se simt copleșiți de emoție, când trec ușor cu palma peste coperta unei cărți, înainte de a o deschide”.

„Ne învață Mărășeștii” Expoziție de carte la Galați

Pentru a rememora cititorilor și în special celor din generația tânără marile bătălii purtate de poporul român în anii 1916—1917, înconunate de actul național de la 1 decembrie 1918, desăvârșirea statului național unitar român, Biblioteca „V. A. Urechia” a organizat o amplă expoziție de carte, presă, fotografii și documente, cu titlul articolului scris de Octavian Goga, la 8 august 1917, în jurnalul de front „România” pe care-l conducea: „Ne învață Mărășeștii”

Drept motto al expoziției am folosit cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarului general al partidului: „Fie ca memoria celor ce au căzut la Mărăști, Mărășești și Oituz, oprind cu pieptul armatele imperiașmului german, să trăiască vesnic în conștiința poporului, îmbărbatându-l întotdeauna în lupta pentru binele și prosperitatea Republicii Socialiste Românie”. Prima secvență a expoziției a urmărit prezentarea situației României la începutul secolului nostru, când bună parte din activitatea guvernamentală și a opiniei publice era îndreptată pentru susținerea luptei de emancipare națională a românilor din Imperiul habsburgic. Eforturi sintetizate în lucrarea lui V. Curticăpeanu, *Mișcarea culturală românească pentru Unirea din 1918*, ca și în cărți ce privesc unele momente politice mai importante — Nicolae Iorga, *Lupta pentru limba românească*, (București, 1906); Onisifor Ghibu, *Un plan secret al guvernului unguresc din 1907 privitor la maghiarizarea românilor*, (Cluj, 1940); C. Dobrogeanu-Gherea, *Război și neutralitate*, (București, 1914).

Politica adoptată de guvernul român, după izbucnirea primului război mondial, în urma hotărârii consiliului de coroană din 3 august 1914, a fost ilustrată cu monografia lui C. Nuțu, *România în anii neutralității* (București, 1972), subliniindu-se, totodată, campania dusă de fruntașii vieții politice românești prin „Liga pentru unitatea politică a tuturor românilor” sau „Federația unionistă”, N. Iorga (*Pentru întregirea neamului*, ediție din 1925), N. Filipescu (*Pentru România Mare*,

ediție 1925), Barbu Delavrancea (*Războiul și datoria noastră*, București 1916), Vintilă Brătianu (*Interele României în actualul război*, București, 1914), pentru o cit mai grabnică ieșire din neutralitate și sfârșire a granițelor false ce separau, în chip nefiresc, pe frați de alți frați. Prezentarea ziarului „Neamul românesc”, editat cu patos patriotic de Nicolae Iorga, îngăduie să fie evidențiate și acțiunile ce au avut loc la Galați cu sprijinul lui N. Iorga, Octavian Goga, Vasile Lucaciu, Tache Ionescu și profesorul gălățean Ion Tohănescu pentru intrarea României în război.

Din bogata literatură istorică și memoriaistică dedicată marilor bătălii din anii 1916—1918 expusă în șase vitrine, exemplificăm cu: I. Popovici, *Bătălia de la Sibiu* (Roman, 1918); V. Atanasiu, *Bătălia din zona Bran-Cimpulung*, (București, 1976); Al. Averescu, *Operațiile de la Flămînda*, (București) și *Notițe zilnice din război, 1914—1916* (București, 1937); Al. Stegărescu, *Luptele din Dobrogea* (Busteni, 1920). I. Cupșa, *Mărăști, Mărășești, și Oituz*, (București, 1967); V. Serdaru, *Bătălia de la Mărășești-Oituz*, 1921); C. Kirilescu, *Istoria războiului pentru întregirea neamului* (București, 1922) și cu traducerea franceză din 1934; Vasile Bănu, *Insemnări din războiul României* (Cluj, 1926); A. Ștefănescu-Galați *Amintiri din război 1916—1918* (Iasi 1921). Printre documentele evidențind vitejia sublocotenentului-erou Ecaterina Teodoroiu a fost folosită o scrisoare autografă, trimisă din Iasi, dintr-un spital de răniți, probabil în primele luni ale anului 1917, unui camarad de arme, locotenentul Popescu. A fost subliniată și rezistența populației împotriva coteritorilor germani, care ocupaseră Muntenia, după grelele bătălii de pe crestele Carpaților și Valea Jiului. Insemnările lui C. Bacalbașa (*Capitala sub ocupația dușmanului*, 1916—1918. București, 1921), N. Burileanu (*Note din închisoare sub ocupație germană* București, 1919) I.C. Vissarion (*Sub călcii*, Note și schițe din timpul nemților, București, 1922), ca și monografia lui A. Deac și I. Toacă, *Lupta poporului român împotriva coteritorilor*, 1916—1918 (București, 1978), prilejuiesc relevarea eroismului românesc în acele zile grele de ocupație.

Mari'e victorii de la Mărăști, Mărășești, Oituz conjugate cu acțiunile permanente ale Partidului Național Român din Transilvania au pregătit întrunirea Adunării Naționale de la Alba Iulia, 1 decembrie 1918, prin care se desăvârșește idealul național: statul român unitar. Prin-

Vasile Vasinc x3

tre alte lucrări de epocă a fost prezentat și ziarul „La Roumanie” editat la Paris de Paul Brătesanu, Constantin Mille și Emil D. Fagure prin care s-a făcut o amplă propagandă pentru unirea tuturor românilor.

Marea Unire din 1918 a avut urmări esențiale în dezvoltarea economică, socială și politică a națiunii și statului român. Incepe acum o nouă etapă — subliniată în expoziție — în care, pe plan politic, se va impune clasa muncitoare, prin crearea, la 8 mai 1921, a Partidului Comunist Român, principala forță politică în al cărui program se situa lupta împotriva fascismului. În consecvența cu care Partidul Comunist Român s-a opus tendințelor agresive ale fascismului și hitlerismului stă temelia marelui act istoric de la 23 August 1944. „Înfăptuirea actului istoric de la 23 August — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — a deschis o eră nouă în istoria poporului român — era unor profunde transformări democratice, revoluționare, a realizării deplinei independențe și suveranității naționale, a făuririi unei vieți noi”.

Paul PALTĂNEA

O nouă filială în Pitești

Dezvoltarea impetuoasă economic-socială a Piteștiului a determinat spectaculoase extensii urbanistice. Petrochiștii — un cartier cu aproape 25 de mii de locuitori. Nevoia de lectură, manifestată deopotrivă la nivel individual și social — ca instrument esențial al formării omului nou, implică multiplu în edificarea noului destin al patriei, respectiv al județului, al urbei, presupune cu necesitate extensia serviciilor de bibliotecă, apropierea cărții de cititor. O nevoie căreia, prin grija organelor

de partid și de stat locale, i s-a creat o nouă bază de răspuns. În luna iunie, cu prilejul „Zilelor Bibliotecii Județene”, a fost deschisă aici, la parterul unui bloc central amplasat, Filiala Petrochiștilor, cu o dotare inițială de cca 12 mii de volume, organizate în sistemul accesului liber, într-un cadru plăcut, luminos, funcțional amenajat, dispunând de două încăperi la parterul unui bloc. Orarul, pe durata întregii zile, permite accesul tuturor categoriilor socio-profesionale și chiar dacă predomină, firesc, elevii, este demn de semnalat că, încă din primele zile de funcționare, printre cititori s-au înscris și cadre implicate direct în producție.

Primul cititor consemnat în registrul de activitate la data de 3 iunie, ziua inaugurării — Georgiana Ionescu — elevă în clasa a II-a, a împrumutat o carte cu titlu parcă simbolic: „O mie și una de nopți” — o primă carte din șirul

multora pe care de-a lungul miilor de zile și nopți, al anilor, fetița de azi le va citi întru îmbogățirea sa spirituală. Ea, și ca ea mulți alții, cărora filiala Petrochiștilor, prin colecțiile deținute și prin grija și strădania celor două bibliotecare — Adriana Lungu și Gabriela Pătroiu — le va stimula și le va satisface setea de lectură, de cunoaștere. Ne îndreptățesc aceste presupuneri rezultatele înregistrate de o altă filială piteșteană, cea de Sud, deservind de peste 20 de ani acest cartier de locuințe și cele vecinate — Republicii și Banatului, unde anual se înscriu peste 1100 de cititori, cu o frecvență ce se apropie de 10 mii și o lectură globală măsurabilă în cele 25 de mii de volume difuzate. Sînt rezultatele ce poartă în ele și însemnele pasiunii cu care Andreia-Lulu Dobrescu își îndeplinește munca de slujitor al cărții.

I. T

Consultatii

Împrumutul publicațiilor la domiciliu

În momentul de față, în bibliotecile publice din țara noastră, evidența gestionară a cărților împrumutate la domiciliu se face fie prin înscrierea fiecărei cărți în „Fișa de lectură” a cititorului cu datele ei principale (autor, titlu, nr. de inventar, cotă) și completarea unor rubrici privind termenele împrumutului și descărcarea/asumarea obiectului de gestiune (nr. crt., data împrumutării, semnătura cititorului, data restituirii și semnătura bibliotecarului), fie pe baza completării „fișei cărții” (data împrumutării și semnătura cititorului) și a „fișei termenului de restituire” (data pînă la care trebuie restituită publicația împrumutată).

Introducerea celui de al doilea sistem, luînd în calcul numai timpul consumat cu completarea „fișei de lectură”, contribuie la o reducere a timpului de lucru cu cea 80 la sută, fapt deloc de neglijat, ținînd cont că sarcinile bibliotecarului de la „relații cu publicul” au crescut în mod spectaculos în ultimii ani, în condițiile desfășurării activității în cadrul unei gestiuni deschise, cu o valoare mereu crescîndă, și cînd bibliotecarul cumulează cu funcția de gestionar, pe cele de om de cultură, psihopedagog și activist cultural.

Organizarea secțiilor pentru împrumut carte la domiciliu pe principiul accesului liber la raft, formă modernă de informare/orientare/servire, atrage după sine și modernizarea sistemului de evidență gestionară a cărților aflate în circulație.

Dacă ar fi să ținem seama numai de economia de timp realizată și tot este dovedită superioritatea noului sistem de evidență față de cel vechi, dar prin aplicarea lui se rezolvă o gamă întregă de alte probleme ridicate în activitatea și funcționarea unei astfel de secții.

Deși cunoscut în principiu, sistemul de evidență pe baza fișei

cărții nu a fost multă vreme și nu este nici în prezent încă aplicat în multe dintre bibliotecile noastre publice.

Intenția noastră este de a arăta în cele ce urmează operațiile necesare introducerii lui și modul propriu-zis de lucru, făcînd apel și la experiența proprie de aproape un deceniu. Vom preciza, de la bun început, că sistemul se pretează oricărei secții de împrumut a publicațiilor la domiciliu, indiferent de mărimea fondului de carte.

A. TIPIZATELE NECESARE

Matîntu, în funcție de numărul de volume existent în secție, trebuie achiziționate de la Centrul de librării tipizate necesare: fișa cărții (19-1-7) valabilă pentru 30 de împrumuturi și fișa termenului de restituire valabilă pentru 49 de împrumuturi. Celelalte tipizate (permis de intrare, fișa contract) sînt deja intrate în practica bibliotecilor publice. Dacă nu, se vor achiziționa și aceste tipizate. O precizare. Fișa contract (=Fișa de lectură) se transformă de fapt în plic contract, prin lipire și decupare la colț, practică utilizată de noi în condițiile în care nou tipizat nu a apărut încă.

Pentru păstrarea fișei cărții, vom aplica pe coperta a III-a (dreapta jos) un buzunăraș din hîrtie semi-carton (de ambalaj), foarte ușor de confecționat. Recomandăm ca pe acest buzunăraș să fie înscrise numărul de inventar și prețul cărții, ceea ce ușurează verificarea la restituirea cărții și, mai ales, la acțiunea de verificare gestionară (=inventar).

Fișa termenului de restituire se aplică, printr-un punct de aracet, pe coperta a II-a a cărții.

Ambele operații vor fi executate înainte de introducerea noului sistem, ele putînd fi efectuate cu ajutorul colectivului de sprijin al secției/bibliotecii și elevi.

Completarea fișei cărții se poate face și pe măsura împrumutării cărții (prima oară de la introducerea sistemului). Recomandăm, totuși, pentru evitarea aglomerației, completarea din timp a fișelor pentru cărțile cu un grad ridicat de circulație.

B. MODUL DE LUCRU

În secție este amenajată o masă pentru cititori. Sub sticla mesei se afișează „Regulamentul pentru cititori” (pe baza lui se încheie contractul între cititor și bibliotecă), schema de organizare a fondului de publicații în secție, termenul de restituire (care este schimbat zilnic) și diverse anunțuri interesînd publicul. Pe masă vor exista: tocuri, cerneală, fișe de termen de restituire (pentru aplicarea peste cele epuizate) și lipici (aracet).

SITUAȚII DE LUCRU:

1. În secție intră viitorul cititor. La bibliotecile publice cu o frecvență zilnică mare garderoba este obligatorie. Primul contact al viitorului cititor, la intrarea în instituție, se face cu persoana de serviciu la garderobă. Aceasta, după ce depistează intențiile celui intrat, verifică documentele necesare înscrierii și dacă ele corespund cerințelor Regulamentului pentru cititori, se completează Registrul de înscriere centralizată a cititorilor, i se eliberează un număr de înscriere și este îndrumat spre secția solicitată. În timp ce bibliotecarul de serviciu la masa custodelui completează plicul contract și permisul de intrare, viitorul cititor citește Regulamentul pentru cititori. După aceea, semnează plicul contract și permisul de intrare. Noului cititor i se dau primele îndrumări de către bibliotecarul de serviciu la orientarea și îndrumarea cititorilor în secție și a lecturii lor. După ce și-a ales cărțile pe care dorește să le împrumute la domiciliu, i se arată practic care sînt operațiunile necesare împrumutului: a. semnarea fișei cărții (nu înainte de a se convinge că semnează fișa acelei cărți) și b. trecerea termenului de restituire afișat pentru acea zi. Această ultimă operație conștientizează cititorul cu privire la data pînă la care trebuie restituită publicația împrumutată. Apoi se prezintă la masa bibliotecarului de serviciu. Acesta verifică corectitudinea date-

CONSTITUIREA UNOR COMPARTIMENTE AUDIO-VIZUALE

De la punctul audiovizual la mediатеca complexă

Materialele audiovizuale — grație imenselor lor disponibilități de propagare a valorilor culturii și artei, dar și de sensibilizare a oamenilor — și-au găsit, de mai multă vreme, locul cuvenit în colecțiile bibliotecilor, coexistind cu cărțile și bucurându-se de aceeași importanță ca și documentele imprimate.

Cel mai mult s-au răspândit în biblioteci *discurile*. Majoritatea bibliotecilor din mediul urban posedă o colecție reprezentativă de discuri. Păstrate pentru început sub cheie, iar mai apoi expuse cu destulă larghețe la raft liber, discurile au reținut repede atenția cititorilor schimbând totodată și optica bibliotecarilor care s-au angajat în constituirea unor autentice colecții de documente sonore.

Discoteca — ajunsă a fi o prelungire a activității bibliotecii — include atât discuri destinate audierii pe loc, individual sau în colectiv, la cerere sau în mod organizat, cit și discuri destinate împrumutului pentru a fi ascultate la domiciliu. Fondul acestora cuprinde, de regulă, muzică diversificată: simfonică, lirică, jazz, folclor, disco etc., dar și dramatizări sau lecturi artistice, lecții de limbă străină, documente sonore etc.

Discotecile (poate mai propriu ar fi să le numim fonoteci) dețin și colecții de imprimări pe bandă magnetică ce suplinesc lipsa unor lucrări simfonice ori includ emisiuni literare transmise prin radio sau unele din activitățile literar-artistice inițiate de bibliotecă.

Tot mai mult, în anii din urmă, a pătruns în biblioteci, cu drept de colecție, și *diapozitivul*. Multe instituții dețin o diaotecă menită să sprijine demersurile educative proprii, dar și să satisfacă setea de imagini, aflată în continuă ascensiune, a beneficiarilor.

Diaoteca include, în mod obișnuit, colecții organizate de diafilme și diapozitive pe teme științifice, literare sau artistice (pictură, sculptură, arhitectură etc.).

Inrudite prin suport, dar diferite prin natura conținutului informațional și prin funcționalitate — completarea unor lacune din colecțiile tipărite, protejarea unor lucrări sau colecții rare și valoroase —, sînt *microfilmele*, în genere după ziare și reviste. Majoritatea acestor do-

cumente audiovizuale sînt puse la dispoziția cadrelor didactice sau activiștilor culturali. Ele pot fi consultate prin intermediul aparatului din dotare: lector de microfilme, diaprojector etc.

În același context, ființează și artoteca, ce-i drept mai puțin răspîndită, care cuprinde *reproduceri sau lucrări originale ce înfățișează picturi, acuarele, gravuri, desene* etc. Ele permit nu numai organizarea unor expoziții de artă la sediul bibliotecii, dar pot fi și împrumutate, pentru o perioadă determinată de timp, instituțiilor școlare sau spitalicești și chiar, în anumite condiții, persoanelor particulare.

Dacă punctele sau compartimentele audiovizuale au căpătat o oarecare extindere și există și posibilități de dezvoltare ulterioară a acestora, în cadrul bibliotecii se poate trece la crearea unei *mediateci*, adică la organizarea unui departament audiovizual cu funcții dintre cele mai multiple.

Cînd colecțiile de documente audiovizuale ajung (sau tind) la paritate ca număr și ca valoare cu produsele clasice, de tipar, bibliotecă însăși, ca instituție, este înglobată denumirea de *mediatecă*. Această fuziune — caracteristică în lume stabilimentelor culturale moderne — favorizează organizarea integrală a serviciilor audiovizuale și de bibliotecă. Catalogele vor oglîndi în acest caz, în mod unitar, diversitatea documentelor, iar rafturile de la accesul liber vor etala, sistematico-alfabetic, toate categoriile de suport de informație. Poli activității de bază a unei mediateci rămîn: documentul imprimat pe hîrtie, documentul iconografic, documentul sonor și imaginea animată.

Ca centru cultural complex, mediатеca trebuie să satisfacă cerințele multiple ale beneficiarilor, să-i familiarizeze cu abc-ul limbajului audio-vizual și să le întregască orizontul cultural. Mediateca este capabilă să susțină și să completeze inițiativele locale, să intervină la momentul oportun pentru suplinirea unor lacune în viața spirituală a unei comunități, să faciliteze tuturor accesul la mijloacele și materialele audiovizuale, să creeze, pe tot parcursul anului, un flux de activități de animație culturală capabile să îmbunătățească climatul

lor completate, ia fișele cărților împrumutate, le introduce în plicul contract al cititorului (din acel moment fișa cărții devine document gestionar pînă la restituirea cărții), îi scoate permisul de intrare (permisul de intrare stă în plicul contract al cititorului din momentul intrării și pînă la plecarea sa din secție, evitîndu-se, și pe această cale, unele „pierderi“ din gestiune) și îl introduce în buzunărașul uneia dintre cărțile împrumutate (cea cu copertile mai tari), unde va sta pînă la restituire. Pierderea sau uitarea lui de către cititor este astfel exclusă. Și, totuși, dacă îl pierde, acest fapt constituie un semn asupra modului în care acesta păstrează cărțile împrumutate. Recomandăm ca plicurile contract ale noilor cititori să fie așezate în spatele termenului de la masa bibliotecarului pentru ușurarea întocmirii situației statistice zilnice.

2. La restituirea publicațiilor, cititorul prezintă permisul de intrare și cărțile de restituit. Bibliotecarul de serviciu scoate plicul contract de la termenul înscris pe fișa termenului de restituire de la una din cărți, verifică starea fizică a cărților și le „scade“, punînd fișa cărții în buzunărașul ei de pe coperta a III-a. Cititorul are acces la fondul de publicații. Dacă acesta nu mai împrumută cărți, i se restituie permisul de intrare și părăsește secția. Plicul său contract se pune la un loc cu celelalte plicuri contract utilizate în acea zi.

A doua zi, pe măsura întocmirii situației statistice pe ziua precedentă (conform „Caietului pentru evidența zilnică a activității“ secției) plicurile contract goale se re-trag (ele intrînd numai la frecvența zilnică) și se intercalează, alfabetic, la plicurile contract goale.

Sistemul, fiind foarte simplu, este de o mare eficiență. El contribuie la crearea unor relații noi între bibliotecar și cititori. Eliberat de povara scrisului, bibliotecarul are mari disponibilități pentru orientarea și îndrumarea cititorilor și a lecturii lor (capitol la care, de multe ori, sîntem deficitar), pentru supravegherea fondului de carte, pentru rezolvarea celorlalte sarcini de serviciu, cuprinse în planul de muncă.

Din cele constatate pe viu, foarte mulți bibliotecari se tem de marel volum de muncă ce trebuie depus inițial. Nimic mai fals, căci acest aparent efort este răsplătit înzecit, o dată cu introducerea sistemului, în activitatea de zi cu zi a secției.

Sergiu GĂBUREAC
bibliotecar principal
Biblioteca Județeană Neamț

artistic al localității. Mediateca, prin diversitatea activității sale, poate transforma biblioteca într-o instituție polivalentă, dinamică și de neînlocuit.

Pentru că astăzi cel mai mult se vorbește despre discotecă și/sau mediatecă, vom prezenta, ceva mai în detaliu, aceste două compartimente.

DISCOTECA. Spațiul destinat discotecii trebuie să cuprindă: sala de împrumut cu acces liber, pupitrul discotecarului, cabine individuale și sală de audiție.

Dimensiunile sălii de împrumut sunt condiționate de colecția existentă și de evoluția viitoare a acesteia. Pentru 100 de discuri spațiul normal este de 1 mp.

Mobilierul cel mai adecvat pentru expunerea discurilor, la nivelul omului de statură medie, îl constituie cutiile speciale, confecționate din lemn, metal sau material plastic, ce se sprijină pe piedestaluri metalice de 55—65 cm înălțime. Lungimea cutiei este la bază de 50 cm, iar la vîrf de 60 cm. Adîncimea acesteia este de 25 cm, iar pivotantele intercalate au înălțimea de 35 cm pentru prinderea indicatoarelor. Spațiul este compartimentat, prin intermediul plăcilor pivotante, în trei părți egale (de circa 17 cm fiecare). Fundul cutiei se dublează cu un material antiderapant. Se recomandă ca fața cutiei să fie confecționată dintr-un material transparent (sticlă sau plexiglas).

De jur împrejurul sălii se înșiră rafturile destinate mai ales stocării discurilor noi sau organizării unor expoziții de discuri.

Păstrarea discurilor în rafturi cu despărțitoare la fiecare 15 cm este din ce în ce mai rar utilizată pentru că ele, prin natura lor, nu permit lecturarea informațiilor înscrise pe mapă (recto sau verso). Ca să o poată face, solicitantul trebuie să scoată discul de la raft, dar șansele de a-l repune corect la loc sînt reduse. În plus, cînd o persoană se află în fața raftului, aceasta blochează accesul celorlalți la discurile expuse.

Tot în cadrul sălii de împrumut trebuie să se afle și pupitrul discotecarului, cataloagele, fondul de referință și colecția de partituri muzicale.

Discurile se pot împrumuta la domiciliu numai în situația în care solicitantii fac proba deținerii unor picupuri de înaltă fidelitate și a stăpînirii regulilor de folosire a acestora. În cele mai multe din cazuri, discurile se vor audia pe loc.

Pentru audițiile din cadrul discotecii există trei modalități — căștile facilitînd audițiile individuale, ceea ce presupune existența unor

picupuri supravegheate de un discotecar; cabinele de audiție implantate în spații de 5—6 mp ce pot primi 2—3 auditori; sala de audiție.

Sala de audiție este preferabilă tuturor formelor precedente pentru că transformă audiția muzicală într-un mijloc de cunoaștere colectiv, stimulează existența grupului de auditori în fața orchestrei.

MEDIATECA este o extensie a bibliotecii ce comportă toate sistemele moderne de conservare și difuzare a mesajelor audiovizuale (disc, casetă, videocasetă, microfîșă, microfilm, diafilm, diapozitiv, film etc.).

Suportii de informație din dotarea acesteia trebuie să întrunească aceleași exigențe de calitate și de actualitate ca și colecțiile de cărți pentru a facilita accesul la informație, ca și pentru a educa și sensibiliza uzagerul.

Experiența acumulată pînă acum permite definirea unor norme și formularea unor sugestii. Modelul pe care-l propunem este un *model conceptual* care presupune o situație reală și o organizare integrală.

Mediateca își poate desfășura compartimentele sale audiovizuale pe o suprafață de cel puțin 250 mp.

În schema unei mediateci trebuie să figureze: sală de documentare și împrumut (care include documentele audiovizuale, fondul de referință și cataloagele); spații flexibile destinate activităților în grupuri mici (proiecții individuale, audiții la cască); sală polivalentă pentru proiecții, audiții, conferințe etc.; sală pentru păstrarea aparatului audiovizual; studiu de montaj și de producție pentru suportii de informație; atelier de întreținere și reparații.

Mediatecile mai mari pot poseda un *auditoriu* adică o sală specială ce permite organizarea de concerte, spectacole teatrale sau sezători literare.

În cadrul mediatecilor cu condiții propice pot fi înființate cluburi literare, muzicale, cinematografice.

În dotarea unei mediateci intră: documentele audiovizuale, echipamentul și mobilierul.

Suportii de informație trebuie să fie abundenți și cît mai variați. O mediatecă își poate justifica existența numai dacă posedă circa 20 000 de discuri, 500 de casete, 300—500 de imprimări pe bandă, 20 000—30 000 de diapozitive și diafilme. Alături de acestea se vor afla partituri muzicale și reproduceri după creațiile plastice.

În *cataloagele* destinate uzagerilor, documentele nu vor fi numai repertoriate și comentate, ci și puse în raport unele cu altele.

Echipamentul se va alege în funcție de natura documentelor, dar și de maniera de utilizare (în colectiv, individual, la domiciliu). O mediatecă va fi echipată cu următoarele mijloace: 1 aparat de proiecție cinematografică pe 16 mm; 3—4 diaproiectoare simple; 1 aspectomat; 2 aparate pentru citirea microfilmelor; 4 proiectoare de diapozitive automate; 1—2 receptoare TV; 1 aparat de radio stereo; 3 magnetofone de performanță; 2 casetofone; 5—10 picupuri stereo; 10 căști stereo; 1 aparat de fotografiat cu vizare reflex; 1 aparat de mărit fotografii etc., etc.

Mobilierul mediatecii se recomandă a fi confecționat, pe cît posibil, din lemn în culoare naturală. Rafturile pot avea doar scheletul din metal vopsit în nuanțe odihnitoare. Fotoliile și scaunele trebuie să fie largi și confortabile. Fotoliile pentru audiții individuale vor fi dotate și cu căști.

Mediatecarul nu va îndeplini și funcția de distribuire și control. Aceasta va fi exercitată de către un bibliotecar. Mediatecarul va îndeplini două funcții: cea de documentalist și cea de animator cultural. Prima funcție, de documentalist, presupune: întocmirea de bibliografii și liste de suportii informaționali; reperarea subiectelor cărora le lipsesc documentele multimedia; stabilirea priorităților de achiziționare a mijloacelor și materialelor; stabilirea modalităților de utilizare a documentelor; elaborarea concretă a unor suportii de informație pentru necesitățile mediatecii; informarea utilizatorilor asupra materialelor ce urmează să apară; evaluarea eficacității pedagogice a materialelor folosite.

Funcția de animator îl determină pe mediatecar: să inițieze activități culturale-educative complexe cu ajutorul mijloacelor și materialelor existente; să consulte cadrele didactice, activiștii culturali și pe beneficiarii direcți în privința posibilităților de utilizare eficientă a mijloacelor și materialelor moderne; să asiste la reuniuni, conferințe, simpozioane etc. în vederea elaborării de noi proiecte; să formuleze sugestii pentru folosirea materialelor destinate autoinstruirii; să-i ajute pe toți cei care solicită serviciile mediatecii; să inițieze beneficiarii în realizarea unor documente simple; să inițieze cadrele didactice și activiștii din domeniul culturii în mînuirea aparatului audiovizual; să sugereze instituțiilor școlare sau beneficiarilor interesați realizarea de documente multimedia; să anime activitățile culturale-educative din afara mediatecii.

Stefan ANDRONACHE

Aspecte ale perfecționării profesionale a bibliotecarilor

În secolul nostru, informarea documentară a devenit o necesitate pentru majoritatea oamenilor, constituind una din verigile esențiale ale perfecționării pregătirii profesionale. De aici decurg sarcini noi și pentru bibliotecile instituțiilor de învățământ superior, singure, metode bibliografice și biblioteconomice tradiționale care domină actualmente ne mai fiind destul de eficiente. Apare necesitatea adoptării unor soluții tehnologice noi, a folosirii unor mijloace tehnice moderne, care să permită, în timp, mecanizarea și automatizarea tuturor serviciilor de informații pentru cititor.

Intrucât bibliotecile înmagazinează și transmit cunoștințe din diverse domenii, adoptarea noilor soluții tehnologice presupune pregătirea unor specialiști care să posede atât cunoștințe din domeniul biblioteconomiei și al informării documentare, cât și din domeniile științifice specifice profilului instituției de învățământ superior în subordinea căreia aceștia lucrează.

Pentru perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din rețeaua bibliotecilor instituțiilor de învățământ superior au fost organizate periodic, pe plan național, de către „Compartimentul bibliotecii” din cadrul Ministerului Educației și Învățământului, cursuri cu tematică axată pe activități specializate, vizând atât probleme de biblioteconomie, cât și de informare documentară. Organizarea acțiunii de perfecționare pe plan național a permis, după opinia noastră, realizarea, unui limbaj unitar în abordarea problematicei de bază a activității bibliotecilor instituțiilor de învățământ superior; a favorizat specializarea lucrătorilor pe activități; a reușit să informeze asupra comandamentelor și cuceririlor epocii raportate la biblioteconomie și informatică documentară, relevând totodată eforturile și realizările bibliotecilor din țară în procesul de aliniere la aceste cerințe.

Asigurarea asistenței metodologice pe zone de către bibliotecile centrale universitare din București,

Cluj-Napoca, Iași, potrivit Decretului 83/1976 al Consiliului de Stat privind normele de structură pentru unele instituții cultural-educative din subordinea M.E.I., constituie un sprijin real, concret și permanent în procesul de formare profesională a bibliotecarilor din rețea.

Remarcăm cu acest prilej bibliografiile curente elaborate de B.C.U. București (în a cărei zonă de îndrumare se înscrie biblioteca noastră) și difuzate trimestrial în zonă, privind biblioteconomia și informația documentară, instrumente prețioase pentru informarea la zi cu noutățile intervenite în sfera de activitate a domeniilor la care ne referim.

Pe lângă aceste programe naționale de perfecționare a pregătirii profesionale s-au conturat și programe interne, stabilite de fiecare bibliotecă, în funcție de contextul caracteristicilor esențiale ale instituției de învățământ superior, de profilul beneficiarilor. Măsurile de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului Bibliotecii Universității din Craiova pe plan intern au avut în vedere utilizarea variatelor forme de pregătire, ca și diferențierea obiectivă a structurii personalului în funcție de studii și vechime în activitatea de biblioteconomie și de informare documentară.

Modalitățile de perfecționare au îmbrăcat forme variate: cursuri cu seminarii periodice și colocvii finale, participări la manifestări științifice, studii individuale, doctorat.

Majoritatea bibliotecarilor au absolvit cursurile organizate pe țară primind diplomele eliberate de M.E.I. pentru atestare pe post, exceptând lucrătorii angajați posterior acestor cursuri. De notat că un lucrător al bibliotecii își continuă pregătirea individuală prin doctorat.

Pentru a permanentiza informarea și documentarea la zi a tuturor lucrătorilor, anual, s-au organizat cicluri de prelegeri susținute lunar, urmate de dezbateri și seminarii, cu tematică diferențiată în funcție de pregătirea și vechimea în munca de bibliotecă. Programul acestor cursuri a inclus lecții de informare asupra celor mai noi tendințe manifestate pe plan mondial și național în domeniile date, precum și lecții care să ofere cunoștințe de bază privind tehnica muncii de bibliotecă pentru lucrătorii nou angajați. S-a urmărit formarea unei atitudini receptive față de nou, stimularea autoinstruirii și perfecționării permanente.

Ciclul de prelegeri s-a referit la: legislația de bibliotecă; introducerea în informatică; relațiile bibliotecii cu beneficiarii săi; catalogarea colecțiilor speciale; sistemul național

de informare. Modul de conectare a bibliotecii universitare la acest sistem; metode moderne de prelucrare a documentelor; informarea pe baza standardelor; ocrotirea și valorificarea patrimoniului cultural național; principalele modificări aduse de FID structurii clasificării zecimale universale; descrierea bibliografică internațională standardizată. De un real folos în acest sens s-a dovedit lucrarea „Metodologia de aplicare a normelor ISBD(M) în bibliotecile de învățământ”, realizată de Biblioteca Centrală Universitară din București și difuzată bibliotecilor din zonă.

Dezbaterile care au avut loc în cadrul învățământului profesional din cadrul bibliotecii noastre au scos în relief printre multiplele probleme — dificultatea aplicării în practică a modificărilor aduse de FID structurii clasificării zecimale universale, dificultate generată de lipsa pe plan național a unei ediții CZU care să centralizeze toate extinderile și corecțiile intervenite la zi.

Participarea lucrătorilor din biblioteca noastră la diferite manifestări cultural-științifice organizate pe plan național și local oferă încă o cale de perfecționare profesională. Simpoziioanele anuale inițiate de Seminarul Pedagogic al Universității din Craiova, având ca temă „Perfecționarea procesului de învățământ”, și reuniuni cadre didactice universitare și din învățământ de cultură generală, au integrat și personalul bibliotecii cu prezentări de comunicări și participări la dezbateri în acest mijloc confluent de informare și formare profesională.

Includerea în programul lucrărilor unor simpoziioane naționale de teoria sistemelor desfășurate în centrul universitar craiovean la Facultatea de Electrotehnică a unor comunicări privind sistemele de documentare susținute de lucrători ai bibliotecii a constituit un nou prilej de integrare în complexul de factori mențiți să contribuie la pregătirea specialiștilor într-un domeniu în care interdisciplinaritatea sporește valențele formative.

Studiul individual vizând explorarea surselor de documentare din domeniul informaticii documentare existente pe plan național facilitează menținerea unui contact permanent cu noutățile din domeniul de referință și din domeniile conexe, ca și studierea Buletinului de informare în bibliologie elaborat de B.C.S., deși poate ar trebui făcut un pas mai hotărât și spre accederea direct la sursele primare semnlate.

S-a urmărit dobândirea de deprinderi și capacități profesionale și prin activitatea curentă. În aceste condiții unele cerințe recent apărute cum ar fi cunoașterea dactilo-

grafiei de către fiecare lucrător a constituit o preocupare permanentă în cadrul colectivului bibliotecii.

Pregătirea în perspectivă necesită aprofundarea cunoștințelor de informatică ca știință a prelucrării raționale a informației, învățarea metodelor de prelucrare modernă a informațiilor și de transpunere a lor pe calculator.

Ne exprimăm opinia că în viitor pentru formarea de cadre în biblioteconomie și informatică documentară se impune includerea în învățământul superior a unei forme speciale de pregătire cât și continuarea programelor de perfecționare profesională pe plan central.

Atît în practica de zi cu zi dar mai ales în acest viu și continuu proces de perfecționare a pregătirii profesionale se simte nevoia unor manuale, ghiduri și îndrumare metodice care să completeze existența din literatura biblioteconomică națională cu instrumentele de bază necesare exercitării activității de biblioteconomie și informare documentară la nivelul exigențelor prezentului, multe din cele existente fiind deja depășite din multe puncte de vedere.

Maria BUZ

Regulament — cadru pentru bibliotecile specializate

Emis sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste și Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, prin Dispoziția nr. 195/85 din 8 mai 1987, Regulamentul-cadru vine să precizeze condițiile de organizare și funcționare, atribuțiile și sarcinile, răspunderile și sancțiunile în caz de nerespectare a integrității fondurilor documentare (cărți, periodice și alte documente grafice și audiovizuale) din cadrul unităților socialiste și alte dispoziții legate de inventarierea și verificarea gestionară a bibliotecilor specializate.

În Capitolul I, Dispoziții generale, se precizează că fondul documentar se constituie pe profilul unității socialiste în cadrul căreia funcționează — ministere și alte organe centrale, unități economice și bu-

getare, organizații de masă și obștești — și este alcătuit din cărți, periodice, rapoarte și comunicări, cataloage industriale, norme de tipizare și standardizare, brevete de invenții, certificate de inovații, manuscrise, reproduceri, hărți, fotografii, discuri, benzi magnetice, diapozitive, diafilme și altele asemănătoare.

Constituirea, completarea și creșterea fondului documentar — publicații românești și străine — se efectuează prin achiziții, schimb, donații, transfer și alte căi. În ceea ce privește constituirea și valorificarea lui, conducerea unității are obligația de a antrena cadre din personalul muncitor în activități de elaborare și realizare a planului curent și de perspectivă de completare a fondului documentar, de efectuare de traduceri, de sinteze documentare și bibliografii, de exercitare a controlului științific asupra lucrărilor informațional-bibliografice și în oricare alte activități ce privesc păstrarea și utilizarea acestui fond.

În Capitolul II, Organizare și funcționare, se prevede, la art. 6, că personalul de specialitate necesar bunei funcționări a bibliotecilor specializate se stabilește cu respectarea normelor unitare de structură prevăzute în Decretul nr. 708/1973, republicat în anul 1977, și în cadrul planului de muncă și retribuție aprobat pentru unitatea respectivă. Personalul cărui a se încredințează fondul documentar răspunde de cărțile, periodicele și celelalte materiale grafice și audiovizuale în sensul Legii nr. 22/1969 referitoare la angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor organizațiilor socialiste (art. 7).

Faptul că în art. 8 este prevăzută consultarea fondului documentar, de regulă, în spații de lectură special amenajate în acest scop, spații ce vor fi dotate cu cele necesare în acest scop, iar în art. 9 este prevăzută obligativitatea personalului care deservește fondul documentar să vină în ajutorul cititorilor pentru alegerea materialelor, folosirea cataloagelor, a bibliografiilor și să pună la dispoziția cititorilor un catalog alfabetic și unul sistematic vor conduce, sperăm, la asigurarea spațiului necesar și a mobilierului potrivit în cazul tuturor bibliotecilor specializate și la soluționarea unei probleme cu care aceste biblioteci se confruntau de multă vreme — prelucrarea publicațiilor și organizarea, ținerea la zi și folosirea cataloagelor alfabetice și sistematice.

Articolele 10, 11, 12, 13, 14 și 15 se referă la drepturile și obligațiile cititorilor, termenul de restituire, condițiile de consultare, obligativitatea întocmirii unui plan de muncă anual și a unor programe trimestriale sau lunare.

Obligativitatea conducerilor unităților de a asigura ridicarea permanentă a nivelului de pregătire politico-profesională a personalului care manipulează fondurile documentare prin participarea acestuia la programe specifice de perfecționare și alte forme de învățămînt — ce se asigură de către ministere și celelalte organe coordonatoare, prin bibliotecile specializate centrale de ramură sau domeniu — va conduce, sperăm, la o mai bună pregătire profesională în domeniul biblioteconomiei. Și la rezolvarea mereu amîinatei probleme a reciclării acestei categorii de personal muncitor.

În Capitolul al III-lea sint prevăzute atribuții și sarcini ce revin bibliotecilor specializate: satisfacerea și stimularea cerințelor de studiu, informare și documentare în rîndul personalului muncitor, ca și întocmirea de bibliografii, buletine de informare și documentare, traduceri, sinteze, documentare și alte forme de transmitere a informațiilor sint activități ce solicită un volum apreciabil de muncă și cunoștințe ce pot fi acoperite numai prin respectarea prevederilor din Capitolul I, Dispoziții generale, privind obligativitatea conducerii unității de a antrena cadre din personalul muncitor la efectuarea de traduceri, sinteze documentare, bibliografii. Tot la acest capitol, este prevăzută sarcina de a colabora cu oficiile de informare documentară de ramură de a întreține și dezvolta relații de cooperare cu alte unități deținătoare de fonduri documentare în scopul cunoașterii de către cititori a întregului potențial informațional și documentar care le este necesar și de a sprijini acțiunile de promovare a progresului tehnic și științific, de perfecționare profesională a personalului muncitor. Organizarea fondului documentar conform normelor biblioteconomiei — în vederea folosirii lui eficiente —, prelucrarea acestuia și ținerea evidenței lui, inclusiv a activității, pe formulare tipizate aprobate sint prevederi ce vor contribui la introducerea și menținerea unei ordini stricte ce se va răsfrînge pozitiv asupra creșterii eficienței acestor biblioteci în viața unităților în care funcționează. Cu condiția de a fi sprijinite conform prevederilor acestui Regulament-cadru!

Codruța VLAD

VOCABULAR

Lexic de informatică documentară

D

DECONNECTARE

Procedură care permite utilizatorului de a se deconecta de la un sistem de calcul la sfârșitul unei sesiuni de lucru.

Incident care antrenează întreruperea involuntară a unei sesiuni de lucru cu un sistem de calcul.

DEFILARE (scrolling ; défilement)

Procedură de lucru care permite defilarea verticală sau laterală a imaginii pe un ecran pentru căutarea unei informații.

DELIMITATOR (delimiter ; délimiteur)

Reper (de regulă, un caracter) care marchează limitele unui șir de caractere, fără a face parte din șir.

DENSITATE DE INREGISTRARE (packing density ; densité d'enregistrement)

Numărul de date înregistrat pe unitatea de lungime (de exemplu pe bandă magnetică); densitatea se definește prin numărul de biți pe un inch — bits per inch —

DEPĂȘIRE DE CAPACITATE (space overflow ; dépassement de capacité)

Depășirea de capacitate apare atunci când volumul de informații depășește capacitatea zonei de memorie destinate spre a fi stocat și/sau prelucrat.

DESCRIPTOR (descriptor ; descripteur)

Cuvânt sau expresie strict definită aleasă pentru reprezentarea fără ambiguitate a unui concept determinat și utilizat obligatoriu atât pentru definirea conținutului unui document cit și pentru regăsirea documentului respectiv.

DESCRIPTOR GENERIC (top term ; descripteur générique)

Descriptor care nu este subordonat nici unui alt termen (de regulă, este situat în capul unei structuri arborescente).

DIALOG — MOD DIALOG — (conversational mode ; demand mode)

Mod de lucru prin care utilizatorul este legat direct de un calculator care răspunde după fiecare instrucțiune transmisă de utilizator.

DISC MAGNETIC (magnetic disk ; disque magnétique)

Suport de informații sub formă de disc, cu o suprafață ușor magnetizabilă — servind ca memorie auxiliară a unui calculator.

DATA (data ; donnée)

Reprezentarea unei noțiuni, număr, mărime, relație etc sub formă convențională convenită astfel încât să poată fi interpretată, prelucrată, transmisă prin mijloace informatice.

E

ECHIPAMENT DE CALCUL (computing equipment)

Echipament utilizat pentru efectuarea automată a unor prelucrări (calcul, sortări, elaborări de publicații secundare etc).

ECHIPAMENT DE IEȘIRE (output device)

Echipamente folosite pentru extragerea rezultatelor obținute prin prelucrările efectuate pe un calculator (de exemplu imprimant).

ECHIPAMENT DE INTRARE (input device)

Echipamente folosite pentru introducerea datelor într-un sistem de calcul (de exemplu cititoarele de cartele, terminalele de introducere date etc).

ECHIPAMENT TERMINAL (équipement terminal ; terminal equipment)

Echipament a cărui funcțiune este de a primi și/sau transmite date. Echipamentele terminale pot fi, fie terminale propriuzise (de expl. display-uri), fie calculatoare. Echipamentele terminale sînt conectate prin intermediul rețelelor de teletransmisie.

ECHIPAMENT PERIFERIC (peripheral device)

Denumire utilizată pentru orice tip de echipament (imprimante, cititoare de cartele, discuri magnetice, benzi magnetice etc) cu excepția unității centrale și memoriei interne a unui calculator.

EDITOR DE TEXTE (text editor ; editeur de texte)

Program special care permite formarea, corectarea și editarea textelor pe baza datelor introduse în memoria unui calculator.

ELEMENT DE DATĂ (data element = item ; élément donnée)

Cea mai mică informație avînd sens prin ea însăși. Elementele de dată rezultă din descompunerea unei informații în părțile constituente (de expl. informația „autor“ se poate descompune în elementele „nume“ și „pronume“).

ETICHETA (tag ; étiquette)

Informație particulară, stabilită convențional, utilizată pentru identificarea datelor pe care le precede.

EXPRESIE LOGICA (logical expression ; expression logique)

Lanț de variabile booleane și de operatori logici (nu, și, sau etc).

F

FACSIMIL (fac simi'le = fax ; fac similé)

Copie a unui document obținută prin telecopiator.

FIABILITATE (fiabilité)

Calitate de funcționare a unui sistem care se exprimă prin probabilitatea ca sistemul să se defecteze. Fiabilitatea se măsoară prin MTBF (mean time between failures).

FIBRĂ OPTICĂ (optical fiber ; fibre optique)

Fir transparent realizat pe bază de siliciu care permite transmiterea semnalelor optice. Fibrele optice sînt utilizate și în transmiterea la distanță a informațiilor.

FIȘIER (file ; fichier)

Ansamblu organizat de înregistrări (colecții de date avînd caracteristici comune) stocate pe un suport extern (disc magnetic, bandă magnetică, cartele etc). Asupra datelor conținute în fișiere se pot efectua diverse prelucrări prin intermediul unor programe speciale elaborate.

FIȘIER INVERS (inverted file ; fichier inverse)

Fișier organizat pe criteriile stabilite de căutare/regăsire a informațiilor stocate în baza de date. Pornind de la aceste criterii se pot regăsi referințele bibliografice (descrierile bibliografice) ale documentelor indexate cu criteriul dat. (De exemplu stabilind un criteriu de căutare a „autorului“ se pot regăsi toate documentele elaborate de un anumit autor.)

FLUX DE DATE (data flow ; flot de données)

Ansamblu de date care sînt transmise pe un canal de comunicație într-un punct și timp dat.

FORMAT (format ; format)

Modul în care sînt reprezentate datele pe un suport de informație.

Format de înregistrare a datelor pe bandă magnetică

Modul în care sînt dispuse datele pe bandă magnetică. Formatul specifică ordinea și semnificația datelor înregistrate. În cadrul formatelor pentru date bibliografice și documentare, de regulă, fiecare element de dată este precedat de un identificator.

D.B.

Delimitări terminologice

Absența unei terminologii unitare în lucrările teoretice ale specialiștilor români și străini din domeniul informării a fost semnalată deja într-o cercetare terminologică întreprinsă acum 7—8 ani¹. Intrucît confuzia terminologică persistă, revenim asupra delimitărilor prezentate, precizînd că, din multitudinea termenilor propuși în literatura română de specialitate pentru denumirea unei științe și a unei discipline atunci în curs de constituire, s-au impus „știința informării” și „informare documentară”, în defavoarea celor de „informatică” și „informatică documentară”.

Urmărindu-se mutațiile produse în lumea informațiilor din ultimii 10—15 ani, se poate susține că amploarea și importanța dobîndite de noul domeniu au creat acoperirea necesară pentru adoptarea denumirii de „știința informării”² (știința care studiază caracteristicile, structura și transmiterea informațiilor-cunoștințe, precum și dezvoltarea metodelor pentru prelucrarea, organizarea și difuzarea lor). Ea este recomandată fiindcă elimină și echivocul generat de accepția curentă a termenului „informatică” (tratarea rațională și automată a informațiilor), termen folosit anterior (în anii '60), de reputatul specialist sovietic A. I. Mihailov pentru a numi teoria informației științifice. De altfel, consacrarea denumirii de „știința informării” s-a produs prin cooptarea ei de către Unesco, în actualul titlu al publicației periodice „Revue de l'Unesco pour la science de l'information, la bibliothéconomie et l'archivistique” (începînd cu vol. I, № 1, 1975, dată pînă la care revista se intitula „Bulletin de l'Unesco à l'intention des bibliothèques”).

O păgubitoare și falsă sinonimie persistă și în ceea ce privește termenii de „informare documentară” și cel de „informatică documentară”. Or, „informare documentară” este acea componentă a „științei informării” preocupată de transferul informațiilor-cunoștințe existente în documente, termen care nu-l exclude, ci îl subsumează pe cel de informatică documentară”, acea parte a „informării documentare” preocupată de transferul aceluiași informații-cunoștințe prezente în documente, însă numai prin intermediul mijloacelor automate de calcul, folosind procedee electronice.

Ana ȘINCAI

1. „Informare documentară — informatică documentară. Delimitări terminologice”, în „Probleme de informare și documentare”, București, INID, vol. 14, nr. 1, ian.—mar. 1980, p. 29—38.

2. V. și „Terminology of Documentation. A selection of 1.200 basic terms published in English, French, German, Russian and Spanish”, Compiled by Gernot Wersig and Ulrich Neveling, Paris, Unesco, 1976, p. 54.

Tiparul românesc în secolul al XVI-lea

Sînt bine cunoscute zonele albe de pe harta tiparului românesc din secolul al XVI-lea, etapele încă insuficient luminate din istoria cărții la noi, pozițiile divergente asupra originii tipăriturilor și identității lui Macarie, existenței primelor texte imprimate în limba română și a celui dintîi tipograf român, asupra nașterii tiparului bucureștean etc.

Să nu uităm că, deși invenția tiparului a fost fixată convențional la anul 1440 și atribuită lui Gutenberg, dispute aprinse și nesfîrșite, alimentate deseori de sentimente naționale, au dus de-a lungul veacurilor la apariția unei vaste literaturi de revendicare a paternității tiparului. Mulțimea prototipografilor i-a determinat pe unii cercetători să imbrățișeze teza poligenezei tiparului, conform căreia acesta este o creație colectivă, ceea ce pare destul de plauzibil.

Îată de ce toate aspectele neelucidate sau insuficient lămurite privind istoria cărții și a tiparului românesc nu trebuie să neliniștească. Lucrări documentate, întocmite temeinic, vin să transforme ipotezele în certitudini consolidînd opinia că tiparul a fost introdus la români doar la cîteva decenii de la inventarea lui, că Țara Românească este cea dintîi din sud-estul Europei care a cunoscut și inițiat o activitate tipografică, ori că s-au imprimat cărți în limba română încă înainte de Coresi.

O asemenea lucrare care face parte din categoria cărților așteptate ne-a oferit de curînd editura Kriterion: este vorba de *Carte, tipar și societate la români în secolul al XVI-lea*, de Demény Lajos și Lidia A. Demény, cercetători care s-au dedicat cu pasiune istoriei cărții românești.

Volumul reunește 25 de studii, articole și comunicări — rod al cercetărilor de peste două decenii — care tratează în profun-

zime problemele fundamentale ale istoriei tiparului la români în secolul al XVI-lea.

Materialul este ordonat în patru secțiuni distincte: I. Contribuții la istoria tiparului românesc din secolul al XVI-lea; II. Carte și societate. Tipărituri chirilice în bibliotecile din România și din străinătate; III. Artă grafică, hîrtie și filigranologie; IV. Cercetare în domeniul istoriei cărții și tiparului. Metode, mijloace, rezutate și perspective.

Fiecare studiu este însoțit de erudite note bibliografice care, fără a împovăra lucrarea, înobilează cuprinsul, îi imprimă elevație și probitate.

Prin iconografia bogată și sugestivă de care beneficiază, cartea se înscrie ca una dintre cele mai izbutite realizări în universul editorial de specialitate.

Diversitatea materialelor nu aduce prejudicii unității de conținut, întrucît în centrul lucrării se află permanent tiparul românesc în secolul al XVI-lea și destinul său.

În privința orizontului de idei, cartea este cu totul remarcabilă. Autorii prezintă teze noi legate mai ales de începuturile tiparului românesc. Pe baza unor investigații pertinente, sînt elucidate în deosebi trei evenimente majore din istoria tiparului în țara noastră. În primul rînd, pe linia cercetărilor întreprinse de S. Jakó, autorii confirmă, cu autoritatea instrumentelor moderne de investigație, existența unei tipografii precociene, cu litere chirilice la Sibiu, în prima jumătate a secolului al XVI-lea, și activitatea celui dintîi tipograf și xilograf român, Filip Moldoveanu alias Philippus Pictor (Maler). Pentru a-și susține teza, autorii au recurs la un registru complex de tehnici și metode. Analize ale particularităților tipografice, filigranologice și filologice au avut ca rezultat peremptoriu identificarea și datarea primului text românesc tipărit cunoscut pînă acum: *Evangeliarul* slavo-român de la Sibiu, imprimat între 1551—1553 de Filip Moldoveanu. Din această tipăritură este cunoscut doar un fragment, păstrat la Biblioteca Publică Saltikov-Scedrin din Leningrad.

Al doilea eveniment cardinal este legat de istoria tiparului la București. Autorii au demonstrat, prin studii istorice comparative, că în 1582, Lavrentie, cel dintîi tipograf bucureștean cunoscut, termina de imprimat *Tetraevangelul* slavonesc în tipografia a cărei instalare începuse cu zece ani înainte, la Mănăstirea Plumbuita. Această

tipăritură a precedat cu aproape un veac *Cheia înțeleșului* (1678), considerată pînă nu de mult prima carte imprimată la București.

Deopotrivă de semnificative sînt informațiile despre Macarie și începuturile tiparului în țara noastră. Dovedind o înaltă competență tehnică de specialitate, autorii argumentează elocvent, cu mult discernămint logic, că tiparul macarian nu își are originea în altă parte, ci este un produs local intern, cu trăsături proprii bine definite. Mai mult chiar, el a influențat puternic tiparul chirilic sud-dunărean din secolul al XVI-lea.

Remarcabile sînt, de asemenea, amplele incursiuni în evoluția tiparului glagolitic și a celui chirilic. Astfel, ceea ce aduc nou autorii în problema tiparului macarian devine mult mai relevant prin raportarea acestuia la produsele tiparului chirilic european.

Interesantelor căutări în geografia tiparului românesc din secolul al XVI-lea, cu propensiune către etapele lui cruciale, se adaugă cercetările cu privire la rolul cărții și tiparului în promovarea legăturilor dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania, la contactele de cultură româno-maghiară și româno-săsești în domeniul tipăriturilor, la un întreg avantaj de probleme sociologice care țin de spațiul spiritual comun.

Nu se poate parcurge acest volum bogat și divers fără a nu reține foarte mult despre felul cum trebuie să se desfășoare o cercetare autentică în vederea unor finalizări originale.

Specialiști de înaltă ținută științifică, Demény Lajos și Lidia A. Demény nu s-au mulțumit să apeleze la surse secundare, ci au mers și cercetat fondurile de carte veche din marile biblioteci ale țărilor vecine, pentru a putea identifica tipărituri românești rare și chiar unice, cum este de pildă *Sbornicul* slavonesc coresian descoperit la Veliko-Tirnovu, în Bulgaria.

Beneficiarilor acestei cărți le este oferită o informație profundă despre sistemul de descriere a vechilor tipărituri, studii filigranelor pe baza beta-radiografiei, mijloacele și metodele moderne de depistare și descifrare a tipăriturilor vechi, capabile să reinnoiască și să stimuleze cercetarea.

Un merit incontestabil al lucrării este acela că limpezeste unele confuzii și stinge controverse, fără a ajunge însă la concluzii ireductibile sau la soluții absolutizante.

Considerînd, cu modestie, că „mai rămîne mult de făcut“, au-

torii îndeamnă la noi cercetări, la continuarea efortului „în direcția depistării tuturor exemplarelor de carte veche chirilică din secolul al XVI-lea, căci pe această cale vom aduce noi contribuții la istoria cărții și tiparului românesc, care constituie aspectul decisiv al dezvoltării culturale în acel secol pe meleagurile locuite de români.”

Munca susținută de informare și documentare, întemeiată pe criterii sigure și științifice, s-a concretizat acum într-un volum care cuprinde în mod cert valoroase materiale de referință, reazem de nădejde al cercetărilor ulterioare menite să exploreze teritoriile ascunse ale tiparului românesc, să întregască răspunsurile la marile întrebări tradiționale ale acestui domeniu, pentru a desăvârși imaginea străvechii culturi românești.

Virgil OLTEANU

Calculatorul în bibliotecă

Noile tehnologii din domeniul stocării, prelucrării și utilizării informațiilor par a duce la schimbări majore în munca bibliotecarului. Se discută frecvent astăzi că însăși forma de prezentare și chiar imprimarea cărților vor fi total diferite față de cele de azi. Dacă despre aceste posibilități deschise activității editoriale controversate nu sînt încheiate, în schimb utilizarea calculatorului și a altor tehnici noi se extinde tot mai mult.

Cartea lui W. Saffady prezintă amplu utilizarea mijloacelor automate de lucru în bibliotecă. În prima parte sînt prezentate fundamentele necesare înțelegerii tehnologiilor din sistemul automat de informații — atît ca echipamente (hardware), cît și programele (software) necesare lucrului. Sînt înfățișate diferitele modele de calculatoare și diferitele limbaje utilizate (Fortran, Cobol, Comit, Basic etc). De o tratare amplă se bucură apoi modul de lucru cu informațiile necesare organizării și desfășurării muncii în bibliotecă (Data processing Concepts, online, offline). Sînt prezentate diferite sisteme de terminale, modalitățile de obținere, prelucrare, codificare a informațiilor (ASCII, EBC, DIC etc.) precum și întregul sistem de

achiziție, catalogare și circulație a cărții. Tot aici sînt înfățișate și diferitele sisteme automate de editare, copiere, înregistrare a unor texte (xerox, dictafon, microfilm, sistemele teletext, videodisc, videoconferințe etc).

În partea a doua a lucrării și cea mai interesantă pentru munca bibliotecarului, sînt prezentate sistemele computerizate de control al circulației cărților în bibliotecă, catalogul automat, achiziția și serviciul de referințe bibliografice automatizate etc. În raport cu sistemul manual de circulație, de schimbare a cărților de către cititori, ce automat dă posibilitatea controlului în orice moment a fondului de carte, identificarea rapidă a unor titluri. Experiențele realizate la Universitățile de stat din Ohio, New York, Albany etc relevă o creștere uriașă a productivității muncii bibliotecarului și reducerea de cîteva zeci de ori a costului operațiilor legate de împrumutul unei cărți. La rîndul lor o serie de biblioteci din lume au dezvoltat sisteme proprii de control automat al circulației cărților cum este CADAMUS, în Marea Britanie, Ulyse în SUA, Geac în Canada etc. Desigur că pentru acest control este necesar un costisitor echipament și specialiști de înaltă clasă.

În catalogarea automată s-au făcut experiențe încă din 1940, dar abia în ultimul deceniu sînt realizări remarcabile. Desigur, aici nu se poate face mare lucru fără standardizare în catalogare. Încă din 1965 a fost pîs la punct un program complex de catalogare automat denumit Marc I (Machine Readable Cataloguing). Cîțiva ani mai tîrziu pe baza perfecționărilor aduse a fost realizat Marc II care se utilizează în prezent în numeroase țări ca Marea Britanie, R.F.G., Australia, Danemarca, Suedia, Japonia, Franța, Canada, Italia etc.

Structura fundamentală a acestui sistem cuprinde trei componente: codul cărții, indicații privind problema tratată, relații cu alte zone adiacente. Pe această bază s-au dezvoltat numeroase alte sisteme mai ales privind selecționarea și informarea în domeniul bibliografiei cum sînt Dialog, Orbit, Minutex etc. În urmă cu cîțiva ani a fost pus la punct un alt proiect de catalogare automată denumit RILIN (Research Libraries Information Network), numele programului fiind Ballats I. În prezent se utilizează tot mai mult programul Ballats II care oferă o viteză mai mare în catalogare, re-

găsirea informației și a relațiilor sale cu altele. Paralel cu acesta se utilizează și sistemul WLN (Washington Library Network) ca serviciu bibliografic regional în SUA în partea de Nord-Vest. Acest sistem cuprinde trei subsisteme, legate între ele — subsistemul bibliografic, subsistemul de conversie și retrospectivă și subsistemul de achiziție.

Automatizarea surselor de referință alcătuiește o altă zonă în care calculatorul poate fi utilizat. Introducerea în memoria acestuia a rezumatelor (abstracts) lucrărilor dintr-un domeniu sau altul a deschis mari posibilități de informare asupra surselor de referință, ușurînd în primul rînd munca cercetătorului. Menționăm aici numai unul din sistemele binecunoscute pentru educație — ERIC (Educational Resources Information Center) care publică indexarea curentă a revistelor de educație și a resurselor în educație.

Achiziționarea și înregistrarea cărților presupune, după cum se știe, un volum uriaș de muncă. Automatizarea în acest domeniu este de natură să înlocuiască acest volum de muncă în bună măsură și să dea precizie și rigurozitate în calitatea acesteia. Prima operație pare a fi racordarea la sistemul informațional privind cărțile, revistele etc ce se publică pe plan național și internațional. În SUA acest sistem poartă numele de BIP (Books in print), iar pe plan mondial binecunoscutul sistem ISBN (International Standard Book Number). Ambele favorizează automatizarea achiziției și inserierii. Utilizarea calculatorului, a tehnicii microprocesorilor conferă și alcătuirea automatizată a bibliografiilor pentru o temă sau alta.

Lucrarea despre automatizarea muncii bibliotecarului cuprinde și alte elemente. Noi ne-am oprit doar asupra citorva. Dincolo de toate acestea însă este cert că sintem în pragul unei revoluții în munca bibliotecarului, în fundamentele acestei profesii. Pare a avea loc o tranziție spre utilizarea mai amplă a inteligenței, spre o zonă în care cercetarea face parte în mod esențial din munca bibliotecarului.

Nicolae VINȚANU

* W. Saffady, *Introduction to Automation for Librarians*. Chicago, American Library Association, 1983.

1.1. ECHIPAMENTE DE CALCUL

În componența configurațiilor de calcul specifice sistemelor de informare și documentare (SID), în etapa actuală, sînt incluse o diversitate de tipuri de echipamente care asigură practic suportul tehnic necesar automatizării întregului proces informațional desfășurat, de la achiziționarea și prelucrarea documentelor pînă la deservirea beneficiarilor.

Principalele caracteristici ale structurilor de calcul existente astăzi în SID sînt:

1 — utilizarea, cu precădere, a minicalculatoarelor, microcalculatoarelor și calculatoarelor personale, atît independent cît și în rețele distribuite local;

2 — existența instalațiilor de memorie externă de mare capacitate, atît pentru stocarea informațiilor asupra documentelor cît și a documentelor propriu-zise;

3 — utilizarea terminalelor inteligente pentru activitățile de intrare-ieșire, lucrînd fie independent, fie conectate la sistemul de calcul central sau la un sistem de calcul dedicat care asigură interfața cu sistemul central;

4 — folosirea echipamentelor de micrografiere de mare productivitate și a echipamentelor electronice pentru reproducerea (copierea) informațiilor stocate;

5 — conectarea echipamentelor de calcul prin sisteme de transmitere a datelor pe baza canalelor de comunicație comutate sau închiriate — atît la nivel local cît și în rețele naționale și internaționale.

1.1.1. MEMORII EXTERNE

Caracteristica esențială care se are în vedere la alegerea configurației de calcul în SID este capacitatea acesteia de memorare externă și gestionare a informațiilor.

Specific pentru SID este faptul că în cadrul lor se acumulează și

vehiculează volume mari de date, care sînt permanent potențial active. Din aceste motive, evoluția echipamentelor de memorare externă se reflectă atît în volumul de informații stocat automatizat cît și în ponderea tipurilor de memorii utilizate. În fig. 1 sînt prezentate aceste aspecte.

În domeniul memoriilor externe cu acces direct se remarcă două tendințe:

a) Utilizarea discurilor magnetice de mare capacitate pentru stocarea informațiilor obținute prin prelucrarea documentelor (bazele de date sau fișiere de date secundare) și/sau informațiilor necesare gestiunii sistemelor.

Cercetările și realizările în domeniu ale firmelor producătoare de echipamente periferice, îndreptate spre lichidarea diferenței nete (de cca $10^5 - 10^6$ ori) dintre timpul de acces la memoria externă și timpul de realizare a operațiilor în procesor, concomitent cu creșterea capacității de memorare pe unitate de disc au găsit un cîmp larg de aplicabilitate în SID.

În plus, scăderea evidentă a costurilor înmagazinării pe discuri magnetice (în 1985 costul stocării a 10^3 caractere era de 60 de ori mai mare decît în 1965) datorată în principal scăderii costurilor memoriilor cu acces direct a condus la configurații de echipamente cu memorii externe în acces direct de ordinul a 10^3 MBytes (în SID de mari proporții se folosesc frecvent memorii în acces direct de 3—5 GBytes).

Este de așteptat ca, în următorul deceniu, odată cu apariția și dezvoltarea memoriilor cu bulă magnetică ale căror caracteristici estimate (capacitate 5— 10^8 Bytes, timp de acces = 2ms, viteză de transmisie = 16 MBit/s) le fac apte pentru utilizarea lor în SID, să se producă schimbări în modul de realizare a stocării informațiilor pe suport magnetic, cu consecințe evidente asupra concepției funcționale a sistemelor.

b) Utilizarea discurilor optice pentru stocarea (arhivarea) documentelor și a fișierelor de date la care nu sînt necesare actualizări.

Discurile optice sînt folosite în prezent ca suport tehnic pentru realizarea procedurilor privind consultarea și distribuția documentelor (prin rețele de teletransmisie), arhivarea bazelor de date cumulative și datelor cu caracter istoric, copierea discurilor magnetice în scopuri de asigurare a securității informațiilor, diseminarea selectivă a bazelor de date.

Utilizarea din ce în ce mai largă, a discurilor optice în SID se datorează capacității ridicate de memorare pe un spațiu fizic redus (în cazul discurilor compacte pe un diametru de 120 mm și o grosime de 1,2 mm se asigură o capacitate de 600 MB — aprox. 200.000 pagini format A4), a timpului de acces la înregistrare < 1 sec., ușurinței și rapidității în elaborarea duplicatelor-copiilor (pentru fabricarea unui duplicat de disc compact este necesar mai puțin de o secundă) și, în deosebi, pentru securitatea oferită datelor stocate (informația de pe discurile optice nu este influențată de cîmpurile magnetice exterioare și este garantată cca 10 ani).

Discurile optice folosite în SID sînt grupate, după modul de acces, în 3 categorii:

1) — discuri optice în care accesul la informație este secvențial prin utilizarea unor echipamente de citire optică de largă utilizare (videofoane);

2) — discuri optice cu software integrat pe disc, la care accesul este interactiv prin intermediul unor echipamente de citire dotate cu microprocesoare;

3) — discuri optice care pot fi exploatare prin proceduri implementate pe calculatoarele la care sînt cuplate dispozitivele de citire.

Costurile pentru realizarea discurilor optice din categoria a 2-a și a 3-a sînt în prezent, în general,

ridicate întrucât organismele de informare documentară, pe lângă cheltuielile de achiziționare trebuie să-și asigure personal specializat în asistența tehnică necesară înregistrării și exploatarea acestor echipamente.

Cu toate acestea, din ce în ce mai multe SID — și nu numai acestea — adoptă noua tehnologie pentru stocarea și regăsirea informației (un exemplu de sistem de informare pentru formarea personalului cu informația pe discuri optice este firma IBM care, în 1984, dispunea de cca 3000 videodiscuri utilizate în acest scop).

Exemple de utilizare a discurilor optice sînt numeroase. Este de subliniat tendința actuală de utilizare a acestora cu memorii externe pentru microcalculatoare și minicalculatoare.

Firma „Shugart Corporation” este preocupată de lansarea pe piață a unei memorii de masă pe disc optic cu acces rapid, de o capacitate de 2GBytes. Discul optic poate fi folosit la calculatoarele personale, iar la sistemul de redare-inregistrare cu laser este asociată o interfață specifică SCSI (Small Computer System Interface) care îl face compatibil cu unitățile actuale de discuri magnetice.

Datorită capacității de înmagazinare sporită, costul stocării unei pagini este mai scăzut decît costul hîrtiei documentului original.

În concluzie, în proiectele de dezvoltare ale SID privind memoriile externe sînt cuprinse — cu o creștere din ce în ce mai rapidă alături de mediile de înmagazinare cunoscute (discuri tip Winchester, discuri interșanjabile, floppy-disk și benzi magnetice). Această creștere este reflectată în cheltuielile la nivel mondial estimate pentru înregistrarea informațiilor prezentate în fig. 1.

1.1.2. ECHIPAMENTE DE INTRARE—IEȘIRE.

O problemă esențială a SID o reprezintă asigurarea capacității de introducere a datelor într-o formă citibilă în sistemele de calcul și deopotrivă, elaborarea produselor informaționale pe suporturi cît mai ușor de difuzat în sistemele deservite.

Atenția este îndreptată către acele echipamente de intrare care să permită introducerea datelor cu cît mai puțin efort intelectual de pregătire a documentelor și către acele echipamente de ieșire care să asigure elaborarea unor copii

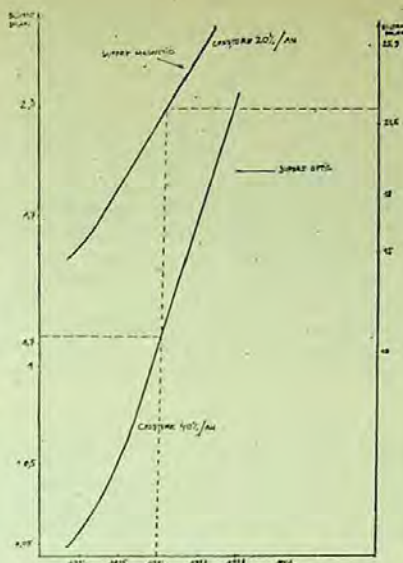

Fig. 1. Evoluția cheltuielilor pentru stocarea informațiilor la nivel mondial

în tiraj mare și în forme asimilabile de către utilizatori.

În prezent, echipamentele de introducere a datelor ce urmează a fi prelucrate ulterior asigură desfășurarea interactivă a procesului cu posibilități de validare și corecție imediată a datelor, introducerea pe terminale și stocarea pe suporturi cu acces direct (floppy-disk și disc). Tot pentru aceeași categorie de date sînt utilizate cititoare optice care asigură selectarea anumitor date pe baza convențiilor programabile stabilite de pe documente.

Sistemele de introducere directă a documentelor pe memorii citibile de calculator, sisteme care permit recunoașterea textelor dactilografiate, tipărite ca și a desenelor și textelor scrise sînt răspîndite în acele SID care sînt interesate în păstrarea și difuzarea integrală a documentelor și care au beneficiari apti de a recepta informația difuzată în forme electronice (CAS, LC etc.).

Utilizarea terminalelor tip display în SID cunoaște o largă răspîndire. Tendințele actuale sînt îndreptate către achiziționarea terminalelor inteligente.

Terminalele inteligente sînt folosite în activitățile de informare și documentare în procesele de prelucrare a documentelor și în procesele de intrare-ieșire. În plus, față de performanțele cunoscute ale terminalelor inteligente, cele utilizate în SID posedă seturi extinse de caractere, facilități grafice și ecrane color.

În prelucrarea surselor sînt utilizate ca sisteme de asistare a catalogării și indexării documentelor efectuînd corecții locale asupra completitudinii și coexistenței datelor.

În ultima perioadă SID sînt interesate de cercetările în domeniu pentru construirea terminalelor inteligente capabile să dialogheze prin voce cu utilizatorul.

În prezent, utilizarea lor este restrînsă, datorită limitărilor de vocabular disponibil în dialog (≈ 2000 cuvinte). Se estimează însă că, odată cu îmbunătățirea performanțelor și creșterea accesibilității prețurilor, terminalele inteligente pentru recunoașterea vocii vor fi utilizate pe larg în activitatea de introducere a datelor — proces care în etapa actuală necesită alocarea masivă de resurse umane și materiale în orice SID — ca și în procesele de consultare a bazelor de date. Pe de altă parte însă, se apreciază că aceste terminale nu vor înlocui suporturile fizice tradiționale (hîrtie și suporturi magnetice) utilizate pentru valorificarea informațiilor în SID.

În gama echipamentelor de ieșire, caracteristice SID, un loc dintre cele mai importante îl ocupă cele de tip COM (Computer Output on Microform).

Elaborarea publicațiilor de informare secundare pe calculator, urmată de multiplicare și distribuție ridicau considerabil cheltuielile în SID: în plus, se adăugau inconveniente legate în deosebi de mărimea timpului scurs de la apariția unui document și informarea beneficiarilor asupra existenței sale. Utilizarea COM a eliminat aceste greutăți.

Echipamentele COM pentru elaborarea de microfilme (cu capacități de înmagazinare de cca 2000—4000 pagini de imprimantă pe un microfilm de 100 foot), în ultimul deceniu, se folosesc din ce în ce mai puțin datorită, în primul rînd, accesului dificil la informațiile înmagazinate (accesul se realizează secvențial în cadrul microfilmului).

Echipamentele COM cele mai utilizate sînt cele pentru microfîșe. Aceasta se datorește faptului că, pe lângă avantajele de utilizare, costul producerii microfîșelor și al aparatelor de citire este mai scăzut decît în cazul microfilmelor.

În mod uzual o microfîșă conține aproximativ 270 de cadre. (270 pagini echivalente) obținute printr-o reducere de 48:1. Astfel de ieșiri sînt folosite în aproape

toate SID automatizate și sînt distribuite ca atare la utilizatorii abonați și/sau parteneri de schimb sau puse la dispoziția beneficiarilor pentru consultare prin intermediul aparatelor de citit specializate.

Cercetările în domeniul echipamentelor COM au îmbunătățit conținutul performanțelor acestora, sporindu-le capacitatea de producere a microformelor concomitent cu compactarea informației conținute pe o unitate de microformă.

Echipamentele COM s-au dezvoltat, reprezentînd ele însele sisteme complexe care includ dispozitive de scoatere pe microfise, dispozitive de duplicare pe peliculă diazo și dispozitive de selecție a cadrelor din microfise.

Astfel, firma CHEMICAL BANK (SUA) care generează cca 2 miliarde de pagini de documente utilizează 8 dispozitive COM pentru elaborarea de microfise. Pentru expunerea microfisei se folosește un sistem de ecranare cu laser care permite și indexarea acesteia. Cu o viteză medie de lucru de 12.000 rînduri/min, se asigură elaborarea unei microfise în cca 10 secunde.

În ultimul timp a început a fi utilizată o nouă variantă de microfisă — nanofisă — cu o capacitate de 450 cadre. Din calculele de eficiență a reieșit că nanofisă este de 18 ori mai ieftină decît hîrtia, asigură o economie a spațiului de arhivare de pînă la 99% și o economie substanțială la expediție și transport (2.000 pagini pot fi prinse într-o nanofisă și expediate în plic).

Utilizarea din ce în ce mai largă a microfiselor este exemplificată și prin prognozele efectuate în Japonia, privind creșterea volumului de desfacere a aparatelor de citire. Se estimează că în 1990, volumul desfacerii va crește de 5 ori cu un ritm mediu anual de 35%.

Imprimantele utilizate în SID se caracterizează prin viteze mai mari de lucru (ajungînd pînă la 5000 linii/min), utilizînd adesea tehnici de imprimare cu laser. Aproape fără excepție, imprimantele folosite au seturi extinse de caractere, ceea ce permite editarea cu literele specifice mai multor alfabet.

1.1.3. CONFIGURAȚII DE ECHIPAMENTE

În prima etapă a automatizării SID (1965—1975) întregul proces de prelucrare se concentra în jurul unui sistem de calcul fie achiziționat, fie închiriat.

Costurile ridicate ale echipamentelor de calcul, necesitatea unui personal specializat în informatică pentru accesul la calculator ca și posibilitățile hard și soft ale generațiilor 2—3 de calculatoare au făcut ca automatizarea serviciilor de informare să fie posibilă numai în acele SID care dispuneau de resursele necesare și care prin serviciile oferite justificau sau recuperau investițiile.

În perioada amintită, folosirea calculatoarelor în bibliotecă și departamente de informare a început în SUA cînd organizații ca Lockheed, SDC, CAS au intuit că uni-

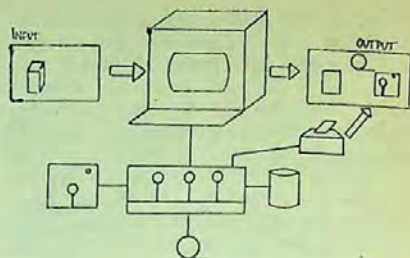

Fig. 2. Schema de principiu a unei configurații centralizate în jurul unui calculator personal sau microcalculator

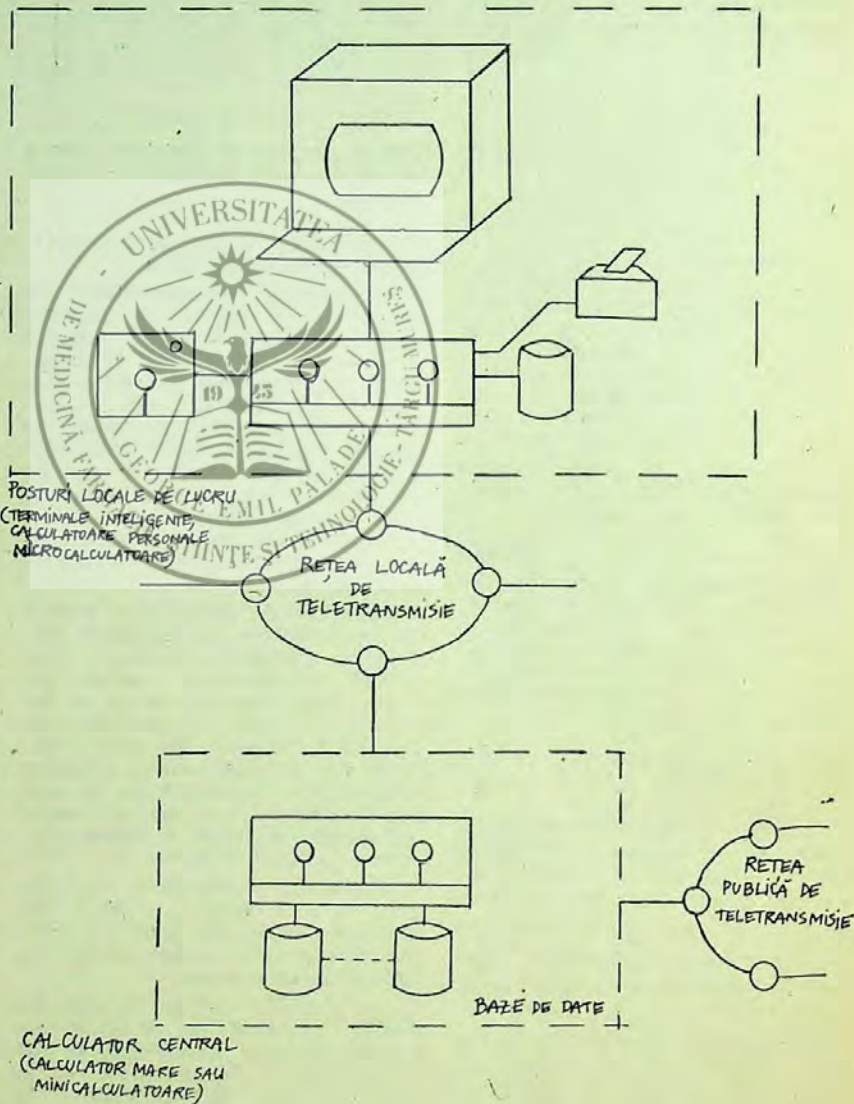

Fig. 3. Schema de principiu a unei configurații distribuite local

cul mijloc de a face față exploziei informaționale și a se dezvolta în același timp este de a trece la prelucrarea automată a informațiilor.

Informatizarea structurilor de informare și documentare ca „fenomen de masă” a început după 1975 când mini- și micro-calculatoarele, prin performanțele lor hard și mai ales soft au putut răspunde cerințelor serviciilor de informare.

Reducerea costurilor pentru prelucrările pe calculator cu un factor de 10 la fiecare 4 ani a influențat în mod deosebit dezvoltarea SID și concepția arhitecturală a configurațiilor de calcul.

Pe de o parte, din ce în ce mai multe SID au avut resursele necesare să achiziționeze echipamente de calcul (de la investiții de cca 200.000 £ pentru calculator mare la 1.500 — 2.500 £ un minicalculator), iar efortul uman necesar învățării și utilizării efective a acestora de personalul propriu s-a redus considerabil datorită facilităților software.

Pe de altă parte, informatizarea societății umane (din ce în ce mai multe organizații beneficiare ca și utilizatorii individuali au acces la tehnica de calcul) a impus, ca o condiție obiectivă adaptarea SID la cerințele de comunicare a informațiilor ale beneficiarilor.

Aceste două aspecte au făcut ca, în etapa actuală, în proiectarea arhitecturii configurațiilor de echipamente (și implicit în achiziționarea tehnicii de calcul) să se aibă în vedere următoarele:

a) descentralizarea prelucrărilor prin trecerea lor pe echipamente specializate pe anumite funcțiuni;

b) amplasarea echipamentelor de calcul în locurile de muncă și respectiv în spațiile destinate accesului beneficiarilor;

c) organizarea, într-o concepție modulară, a configurației de calcul astfel încât oricând să poată fi completată cu un nou echipament fără a se produce modificări substanțiale în procedurile de prelucrare a datelor deja implementate.

În funcție de complexitatea SID, din realizările pe plan mondial se pot distinge câteva tipuri caracteristice de configurații de echipamente:

1. Configurații centralizate în jurul unui minicalculator, calculator sau microcalculator. Caracteristic pentru aceste configurații este faptul că ele dispun de suporturi externe relativ mari în raport cu puterea de calcul asigurată. (fig. 2)

Aceste configurații se utilizează în SID care vehiculează volume mici de date (biblioteci de institu-

ții, oficii de documentare pe domenii restrinse de activitate etc.)

În cazul achiziționării de către un SID a unor astfel de configurații, se urmărește ca pe acestea să fie implementate deja pachete de programe dedicate (altfel spus, sisteme hard/soft la cheie).

Pe o astfel de configurație este implementat sistemul de prelucrare OCELOT, elaborat în Canada. Sistemul are la bază ca suport hard un IBM-PC cu o memorie de 256 KB cu un disc rigid de 10 MB. Sistemul asigură achiziția, catalogarea, evidența împrumuturilor și permite regăsirea informației prin căutări directe pe text.

2. Configurații distribuite local cu posturi de lucru ce permit executarea prelucrărilor locale necesare, posturi de lucru conectate printr-o rețea locală de teletransmisie la un calculator sau minicalculator central. (fig. 3)

De menționat că echipamentul central poate fi compus dintr-un complex de minicalculatoare interconectate între ele cu funcții specializate în sisteme de prelucrare gestionarea masivelor de date, asigurarea accesului la rețele publice (gestiune posturi distribuite local, de teletransmisie etc.)

Aceste tipuri de configurații sunt specifice SID de dimensiuni medii care participă, în general, însă la circuitul internațional al informației.

O astfel de configurație este implementată la biblioteca publică Pike's Peak Library District — Colorado Springs (S.U.A.) Calculatorul central (Magie III — firma Tandem Computers), are o memorie internă de 3 miliarde bits și gestionează o rețea locală de 300 periferice (terminale cu ard-copy). Sistemul lucrează în regim on-line permanent cu fiabilitatea de 99,9%.

Un exemplu de sistem „turnekey” implementat pe minicalculatoarele Prime Computer este ASLIB (Adoptive Management System for Special Libraries and Information Bureaux).

Sistemul permite stocarea și regăsirea informațiilor (pe subiect, titlu, autor), întreținerea tezaurelor, elaborarea cataloagelor cu ieșiri de tip COM, și evidența documentelor. Sistemul poate gestiona o rețea locală de terminale.

3. Configurații de echipamente distribuite local realizate pe nivele logice funcțional ierarhizate.

Aceste tipuri de configurații sunt specifice sistemelor de mari proporții atât prin funcțiunile asigurate cât și prin masivele de informații gestionate.

Fiecare nivel al configurației de echipamente răspunde unei anumite funcțiuni de prelucrare:

— nivelul posturilor de lucru ale personalului și al utilizatorilor prin care se asigură introducerea, creația și validarea datelor precum și consultarea fondurilor de date de referință (date utilizate în prelucrarea documentelor — fișier de autoritate, tezaure etc.) și informare propriu-zisă;

— nivelul calculatoarelor terminale care asigură în principal gestiunea echipamentelor existente pe nivelul /1/ și interfața cu nivelul superior.

Prin acest nivel al configurației se execută prelucrări locale asupra datelor curent introduse (de expl. elaborarea fișelor de catalog, a bibliografiilor curente, întreținerea bazelor de date de referință etc.) și proceduri de transfer de date în ambele sensuri (de la calculatoarele centrale către calculatoarele terminale și posturile de lucru și invers).

Pe acest nivel se găsesc mini- și microcalculatoarele cu periferie dezvoltată (unități de bandă magnetică, discuri de masă, floppy-disk, discuri optice, imprimante rapide, echipamente tip COM).

— nivelul calculatoarelor centrale care asigură în principal gestiunea masivelor de date, gestiunea calculatoarelor terminale și interfața cu rețele de comunicație externă.

Pe acest nivel se găsesc calculatoare și/sau minicalculatoare, de regulă interconectate între ele, pe care sunt implementate pachete de programe perforate pentru regăsirea informației și pachete de programe pentru gestiunea comunicațiilor, atât în interiorul SID cât și în exterior. De remarcă că în cazul SID de mari proporții se tinde către realizarea circulației internaționale a datelor prin interconectarea directă calculator—calculator.

Din 1985 este operațională o astfel de legătură între calculatoarele Centrului de informare în energie, fizică și matematică* din Karlsruhe (R.F.Germania) și Calculatoarele serviciului de informare online al CAS — Comlumbas (S.U.A.) În acest mod, cele 6 milioane de combinații chimice stocate în bazele de date ale CAS pot fi regăsite de către utilizatori prin intermediul calculatorului cel mai apropiat. Conectarea calculatorului ales la rețea este transferat utilizatorului, acesta putând lucra cu baza de date, fără să observe că aceasta se găsește practic pe alt continent.

* FIZ — Fachinformationszentrum

biblioteca

Coperta I
PALATUL CULTURII IASI
SEDIUL BIBLIOTECHII
JUDEȚENE

Coperta a IV-a
SEDIUL BIBLIOTECHII
JUDEȚENE MEHEDINȚI

biblioteca

biblioteca

biblioteca

Prețul: 5 lei exemplarul